

Agenda Begeleidingsgroep evaluatie herindeling Dijk en Waard

Datum	26 september 2024
Tijd	9.30 – 11.00 uur
Locatie	Paviljoen Welgelegen, Dreef 3, 2012 HR Haarlem
Onderwerp	Evaluatie herindeling Dijk en Waard
Aanwezigen	A. van Dijk en M. van der Klugt (provincie Noord-Holland) M. Poorter, A. Doesburg en M. Smakman (gemeente Dijk en Waard)

1 Opening en vaststellen agenda, mededelingen en besluitenlijst

De agenda is opgesteld in verband met de voortgang van het onderzoek naar de evaluatie en verkenning, uitgevoerd door Necker. Het is de zevende en laatste bijeenkomst van de begeleidingsgroep. Op 9 september 2024 is de begeleidingsgroep voor het laatst bij elkaar geweest, zie bijgevoegde besluitenlijst.

Bijlage

1. Besluitenlijst van 9 september 2024 (bijlage 1)

Voorgesteld besluit:

1. De agenda van 26 september 2024 vaststellen.
2. De besluitenlijst van 9 september 2024 vaststellen.

2 Recente ontwikkelingen en eventuele invloed daarvan op het onderzoek

We bespreken in ieder geval onderstaande punten en wat die betekenen voor het onderzoek.

Bijlagen

1. Raadsinformatiebrief van het college van de gemeente Alkmaar van 10 september 2024 (bijlage 2).
2. NHD van 16 september 2024, Boos om 'kwestie-Koedijk' (bijlage 3).
3. Discussie over grenscorrectie tussen Dijk en Waard en Alkmaar (binnenlandsbestuur.nl). (bijlage 4)
4. NHD van 19 september 2024, Onbegrip over kritiek van Alkmaar op evaluatie fusie (bijlage 5).
5. Artikel VK 20 september 2024, In Koedijk (bijlage 6)
6. Kamervragen FvD 20 september 2024 (bijlage 7)
7. Reacties op social media

Voorgesteld besluit:

Kennisnemen van de recente ontwikkelingen.

3 Onderzoeksrapport

We bespreken het onderzoeksrapport in de begeleidingsgroep voordat Necker hem definitief vaststelt. Daarnaast is een draaiboek opgesteld, waarin ook alle communicatiemomenten zijn vastgelegd, zie agendapunt 4 (Communicatie en draaiboek)

Bijlage

1. Onderzoeksrapport (bijlage 8).

Voorgesteld besluit

1. Kennisnemen van het Onderzoeksrapport.

4 Communicatie en draaiboek

De afspraak is om na iedere begeleidingsgroep de gemeenteraad van Dijk en Waard over het proces te informeren met een collegebericht en om hierna het college van Alkmaar en de minister van BZK te informeren per brief. Inmiddels is het onderzoek afgerond en zijn we daarmee in een nieuwe fase aangekomen. De momenten waarop het college van Dijk en Waard, het college van Alkmaar en de minister van BZK worden geïnformeerd staan in het draaiboek.

Bijlage

1. Draaiboek evaluatie fusie (bijlage 9)
2. Persbericht voor presentatie onderzoeksresultaten (nazending)

Voorgesteld besluit

Instemmen met het draaiboek evaluatie fusie.

5 Bestuurlijk overleg Alkmaar

Op 19 juli 2024 was een bestuurlijk afstemmingsoverleg met Alkmaar en vervolgens een overleg met het college van Alkmaar op 4 september 2024. Op 27 september, na de volgende begeleidingsgroep op 26 september, staat het eerstvolgende overleg gepland (digitaal).

Voorgesteld wordt de volgende agenda te hanteren:

1. Welkom
2. Stand van zaken evaluatie
3. Planning
4. Wvttk
5. Sluiting

Voorgesteld besluit:

Instemmen met de voorgestelde agenda voor het overleg.

6 Wvttk

7a Volgend overleg begeleidingsgroep

Dit was het laatste overleg van de begeleidingsgroep. Bespreken of er behoefte is aan een afsluitende begeleidingsgroep na besluitvorming in de raad van Dijk en Waard.

7b Sluiting

Besluitenlijst Begeleidingsgroep evaluatie herindeling Dijk en Waard van 9 september 2024

	Onderwerp	Besluit
1	Opening en vaststellen agenda, mededelingen en besluitenlijst De agenda is opgesteld in verband met de voortgang van het onderzoek naar de evaluatie en verkenning, uitgevoerd door Necker. Het is de zesde bijeenkomst van de begeleidingsgroep. Op 12 juli 2024 is de begeleidingsgroep voor het laatst bij elkaar geweest, zie bijgevoegde besluitenlijst. <u>Bijlage</u> Besluitenlijst van 12 juli 2024 (bijlage 1) <u>Voorgesteld besluit</u> - De agenda van 9 september 2024 vaststellen. - De besluitenlijst van 12 juli 2024 vaststellen.	- De agenda van 9 september 2024 wordt vastgesteld. - De besluitenlijst van 12 juli 2024 wordt vastgesteld.
2	Recente ontwikkelingen en eventuele invloed daarvan op het onderzoek We bespreken in ieder geval onderstaande punten en wat die betekenen voor het onderzoek. Daarbij wordt ook teruggeblikt op het overleg met het college van Alkmaar van 4 september jl. <u>Bijlagen</u> - NHD van 24 juli 2024, Honderden Pancrassers en Koedijkers vullen vragenlijst in (bijlage 2). - Brief van het college van de gemeente Alkmaar van, 16 juli 2024, Antwoord op brief CvdK 26 juni 2024 Stand van zaken evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard (bijlage 3). - Er zijn geen nieuwe berichten, artikelen of posts over de evaluatie fusie gevonden. <u>Voorgesteld besluit</u> Kennisnemen van de recente ontwikkelingen.	Kennisgenomen van de recente ontwikkelingen, inclusief het gesprek met het college van Alkmaar van 4 september 2024.
3	Concept onderzoeksrapport en vooruitkijken naar het vervolgproces Necker licht het conceptonderzoeksrapport mondeling toe. Het bestaat twee onderdelen: - Een evaluatie waarin de ervaringen van inwoners van Sint Pancras en Koedijk met de gemeente Dijk en Waard is verwerkt, evenals de opgehaalde informatie over de gemeentelijke inzet en de feitelijke gegevens over de beleidsprestaties van de gemeente. - Een verkenning waarin we reflecteren op de vraag of een grenscorrectie van Sint Pancras en Koedijk naar de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is, welke alternatieven er mogelijk zijn en welke andere lessen er te trekken zijn voor de gemeente Dijk en Waard als geheel. We bespreken de conceptversie van het onderzoeksrapport in de begeleidingsgroep, voordat Necker hem definitief vaststelt. Voor wat betreft het vervolgproces zijn een aantal scenario's denkbaar, voor de wijze van oplevering en verdere afhandeling. Hiertoe is een document opgesteld.	- Kennisgenomen van de toelichting op het conceptonderzoeksrapport en eerste reactie van de begeleidingsgroep hierop besproken. - Afgesproken dat provincie en gemeente hun reactie – voor zover nog niet gegeven tijdens de begeleidingsgroep – doorgeeft aan Necker. - Kennisgenomen van het vervolgproces en gekozen voor scenario 2, dat wil zeggen dat de onderzoeksresultaten bekend worden tijdens de presentatie op 15 oktober 2024.

	<u>Bijlage</u> Voorstel vervolgproces (bijlage 4). <u>Voorgesteld besluit</u> 1. Kennisnemen van het conceptonderzoeksrapport. 2. Reageren op het conceptonderzoeksrapport als het gaat om onjuistheden. 3. Kennisnemen van het document vervolgproces en aan te geven welk scenario gevolgd wordt.	
4	Communicatie De afspraak is om na iedere begeleidingsgroep de gemeenteraad van Dijk en Waard te over het proces te informeren met een collegebericht en om hierna het college van Alkmaar en de minister van BZK te informeren per brief. Inmiddels is het onderzoek afgerond en zijn we daarmee in een nieuwe fase aangekomen. Bij deze nieuwe fase verschuift de communicatie van over informeren over het proces naar informeren over de onderzoeksresultaten. Daarbij hoort ook een nog op te stellen passend communicatievoorstel. <u>Bijlagen</u> 1. Collegebericht aan raad Dijk en Waard van 23 juli 2024 (bijlage 5). 2. Brief aan het college van Alkmaar van 24 juli 2024 (bijlage 6). 3. Brief aan de minister van BZK van 24 juli 2024 (bijlage 7). <u>Voorgesteld besluit</u> 1. Kennisnemen van het collegebericht aan de raad van Dijk en Waard (van 23 juli 2024). 2. Kennisnemen van de verzonden brieven aan het college van Alkmaar en aan de minister van BZK (van 24 juli 2024). 3. Instemmen met het opstellen met een nieuw communicatievoorstel.	1. Kennisgenomen van het collegebericht aan de raad van Dijk en Waard (van 23 juli 2024). 2. Kennisgenomen van de verzonden brieven aan het college van Alkmaar en aan de minister van BZK (van 24 juli 2024). 3. Ingestemd met het opstellen van een nieuw communicatievoorstel/draaiboek, passend bij de keuze voor scenario 2 (zie agendapunt 3).
5	Bestuurlijk overleg Alkmaar Op 19 juli 2024 was een bestuurlijk afstemmingsoverleg met Alkmaar en vervolgens een overleg met het college van Alkmaar op 4 september 2024. Op 27 september, na de volgende begeleidingsgroep op 26 september, staat het eerstvolgende overleg gepland (digitaal). <u>Voorgesteld besluit</u> Instemmen met de voorgestelde agenda voor het overleg.	Het volgende bestuurlijk overleg staat gepland op 27 september 2024; daags na de begeleidingsgroep van 26 september 2024. Voor dit overleg is nog geen agenda. Ingestemd met het opstellen van brieven aan het college van de gemeente Alkmaar en aan de minister van BZK over de datum waarop de presentatie van het rapport plaatsvindt. Verzending nadat raad, college, inwoners zijn uitgenodigd voor de presentatie.
6	Wvttk	-
7a	Volgend overleg begeleidingsgroep Datum volgend overleg: 26 september 2024 (9.30 uur, Paviljoen Welgelegen, Dreef 3, 2012 HR Haarlem).	-
7b	Sluiting	-

Datum : 10 september 2024
Onderwerp : Stand van zaken evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard
Van : Het college van Burgemeester & Wethouders

Geachte leden van de raad,

Het college heeft brieven van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland- mede namens de begeleidingsgroep evaluatie Dijk en Waard - ontvangen en vervolgens besproken. De voorzitter van de begeleidingsgroep schetst hierin de voortgang van de evaluatie 'doorwerking herindeling van Dijk en Waard'. In de brief van 26 juni jl. kondigt hij tevens aan dat in deze fase van het onderzoek wordt verkend welke mogelijke oplossingen er zijn voor de aandachtspunten die uit de eerste fase zijn gekomen.

Naar aanleiding van de brieven leefden binnen het college vragen aan de begeleidingsgroep over de aanpak en uitvoering van het onderzoek en dan met name over de directe betrokkenheid van de bewoners van Sint Pancras en Koedijk. Deze zijn besproken in het afstemmingsoverleg tussen de Commissaris en beide burgemeesters. Omdat hierin geen overeenstemming over de insteek werd bereikt heeft ons college op 16 juli jl. een brief gestuurd aan de voorzitter van de begeleidingsgroep, de Commissaris van de Koning, de heer Van Dijk.

Naar aanleiding van onze brief heeft op 4 september jl. een bestuurlijk overleg plaatsgevonden door het voltallige college met vertegenwoordigers van de begeleidingsgroep, te weten de Commissaris van de Koning en de burgemeester van Dijk en Waard.

Tijdens dit gesprek lichtte de heer Van Dijk toe dat de provincie een opdracht heeft van de minister en het plan van aanpak van het onderzoek door het ministerie is goedgekeurd. De opdracht betreft een evaluatie naar de doorwerking van de herindeling voor de dorpen Sint Pancras en Koedijk. Het gaat niet om een referendum waarin de inwoners van beide dorpen gevraagd wordt bij welke gemeente zij het liefst willen horen. Volgens het onderzoeksbureau is een dergelijke vraag dus nu niet meer opportuun. Indien uit het onderzoek blijkt dat de inwoners van Sint Pancras en Koedijk nog steeds ontevreden zijn naar aanleiding van de fusie, dan wordt verkend welke duurzame oplossing nodig is. Deze vraag is in eerste instantie aan de raad van de gemeente Dijk en Waard om te beantwoorden. De burgemeester van Dijk en Waard gaf aan dat de directe betrokkenheid van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk voor hem van groot belang is. Zo zijn de vragen voor de evaluatie samen met de inwoners in twee werksessies opgesteld. Vervolgens zijn er huis-aan-huis ansichtkaarten verspreid, is een online enquête gehouden en zijn in gemeentehuis en dorps huis papieren versies van de enquête beschikbaar gesteld. Hiermee hebben de inwoners van beide dorpen alle mogelijkheden gekregen deel te nemen aan het evaluatieonderzoek.

Vanuit het college is aangegeven dat wij van mening blijven dat de vragen die aan de inwoners van beide dorpen gesteld hadden moeten worden gebaseerd hadden moeten zijn op de nulmeting die door I&O research voor de herindeling heeft gehouden. Hierin stond ook de vraag naar de mening over de voorgenomen fusie van de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk. Daarom zou deze vraag in de huidige evaluatie ook moeten worden gesteld. Dit is in de ogen van het college de strekking van de motie die in de Tweede Kamer is aangenomen (zie bijlage).

Het college is uitgenodigd deel te nemen aan een documentenonderzoek en interviews om te verkennen wat mogelijke oplossingen zijn voor de aandachtspunten die uit het eerste deel van het onderzoek zijn gekomen. Het interview met het college zou echter plaatsvinden op het moment dat de aandachtspunten nog niet geformuleerd waren. Tijdens het gesprek is toegelicht dat in deze opzet en met deze tijdlijn het college zich ongemakkelijk voelde inbreng te leveren en daarom niet is ingegaan op de uitnodiging voor een interview.

De conclusie van het gesprek was dat wij het niet eens zijn met de interpretatie van de motie die de minister eraan heeft gegeven. Wij wachten de resultaten van het onderzoeksbureau af en gaan ervan uit dat als er een negatief oordeel van de inwoners van Sint Pancras en/of Koedijk komt, er vanuit de gemeente Dijk en Waard en de provincie serieus met de inwoners wordt omgegaan en een van de mogelijke scenario's om het gesprek te voeren om te bekijken of de inwoners van een of beide dorpen beter af zijn bij de gemeente Alkmaar.

De heer Van Dijk bood aan om als daar behoefte aan is het standpunt van de begeleidingsgroep in de raad van Alkmaar te komen toelichten. Daarnaast zal de gemeente Alkmaar worden uitgenodigd aanwezig te zijn bij de presentatie van de uitkomsten van het onderzoek.

Als college hechten wij groot belang - voor nu en de toekomst - aan een goede regionale samenwerking en de relatie met onze buurgemeenten en in dit geval de gemeente Dijk en Waard. Daarnaast voelen wij vanzelfsprekend een grote verantwoordelijkheid richting uw raad bij de uitvoering van moties. Door het proces goed te blijven volgen en te blijven aandringen op het goed betrekken van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk hopen wij een goede balans tussen beide belangen te hebben gevonden.

Bijlagen:

- Brief CdK namens de begeleidingsgroep evaluatie herindeling Dijk en Waard d.d. 24 juli 2024
- Brief CdK namens de begeleidingsgroep evaluatie herindeling Dijk en Waard d.d. 26 juni 2024
- Brief CdK namens de begeleidingsgroep evaluatie herindeling Dijk en Waard d.d. 30 april 2024
- Brief CdK namens de begeleidingsgroep evaluatie herindeling Dijk en Waard d.d. 2 april 2024
- Brief van college aan voorzitter begeleidingsgroep d.d. 16 juli 2024
- Motie Tweede Kamer lid Snoeren evaluatie fusie Dijk en Waard

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en wethouders van gemeente Alkmaar
Postbus 53
1800 BC Alkmaar

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.K. van der Klugt-van Asperen
BEL/BS

Telefoonnummer +31235143391
asperenm@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Stand van zaken evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard

Verzenddatum

24 JULI 2024

Kenmerk
1760895/ 2287148

Geacht college,

Uw kenmerk

In navolging op onze brief van 26 juni 2024 (kenmerk 1760895/2270722) informeren wij u graag over de volgende stap in het proces van de evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard.

Korte terugblik aanloop onderzoek

Op 15 december 2021 verzocht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, n.a.v. de motie van lid Snoeren, de provincie Noord-Holland om een evaluatie en verkenning uit te voeren ten aanzien van de per 1 januari 2022 nieuwgevormde gemeente Dijk en Waard, in het bijzonder m.b.t. de kernen Sint Pancras en Koedijk (kenmerk: 2021-0000645859). Vervolgens zonden wij, de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard, op 1 april 2022 ons plan van aanpak daartoe aan de minister. Naar aanleiding van ons plan van aanpak heeft de minister de Tweede Kamer hierover geïnformeerd (kenmerk 2022-0000284504).

Daarna is conform dat plan van aanpak op 15 november 2023 de begeleidingsgroep, waarin de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard bestuurlijk en ambtelijk zijn vertegenwoordigd, ingesteld.

In onze brief aan u van 2 april 2024 (kenmerk 1760895/2219648) hebben wij u geïnformeerd over het bureau dat het onderzoek gegund is en de daarbij horende onderzoeksvragen. Het onderzoek wordt gedaan in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Uit het evaluatieonderzoek moet blijken in hoeverre overheidsnabijheid, betrokkenheid van inwoners en het dorps- en kernenbeleid in de gemeente Dijk en Waard op een goede wijze met een menselijke maat is

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

vormgegeven, in het bijzonder voor de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en welke lessen daaruit zijn te trekken voor deze beide dorpen en de gemeente als geheel.

Begeleidingsgroep

Op 12 juli 2024 heeft de begeleidingsgroep kennisgenomen van de stand van zaken van het onderzoek. In onze brief van 26 juni 2024 hebben wij u reeds op de hoogte gesteld van de gehouden werksessies onder inwoners en dat de input daarvan vertaald is in een vragenlijst voor de inwonersconsultatie. In de periode van 17 juni tot en met 7 juli 2024 stond de vragenlijst open en konden inwoners hun reactie geven.

Als begeleidingsgroep vinden wij een zo hoog mogelijke respons van belang. Om de vragenlijst onder de aandacht te brengen van inwoners van Sint Pancras en Koedijk is een verscheidenheid aan communicatiemiddelen ingezet. Gedurende de gehele periode dat de vragenlijst ingevuld kon worden zijn er advertenties op sociale media geplaatst die werden getoond aan mensen die zich in de dorpen bevonden, zijn er advertenties via DPG-media geplaatst (onder meer NU.nl) en was een papieren vragenlijst beschikbaar op meerdere publiekslocaties in Sint Pancras en Koedijk. Daarnaast is bij alle huishoudens een ansichtkaart huis aan huis bezorgd, zijn de deelnemers aan de werksessies tweemaal uitgenodigd met de oproep om die uitnodiging ook breder in hun netwerk te delen en is de vragenlijst onder de aandacht gebracht in Gemeentenieuws. Bij de offline communicatie zijn inwoners ook steeds gewezen op een telefoonnummer waar zij een papieren versie van de vragenlijst konden aanvragen indien zij dat wensten.

Ten tijde van de bespreking in de begeleidingsgroep op 12 juli jongstleden was de respons 464. Het onderzoeksbureau heeft aangegeven dat dit voor het formuleren van representatieve uitspraken een goede en ruime respons is.

Hiertoe heeft het bureau een steekproefgrootte berekend. Het berekenen van een steekproefgrootte is een manier om te bepalen hoeveel inwoners je moet ondervragen om betrouwbare en nauwkeurige resultaten te krijgen. De steekproefgrootte wordt berekend door te kijken naar het totaal aantal inwoners, het vertrouwensniveau en de foutmarge. Om de steekproefgrootte te berekenen heeft het bureau rekening gehouden met het totale inwonersaantal van 6220 in de dorpen Sint Pancras en Koedijk, een vertrouwensniveau¹ van 95% en een foutmarge van 5%. Voor dit onderzoek is de steekproefgrootte 362 invullers. Met een uiteindelijke respons van 464 invullers is dit doel bereikt.

¹ Het vertrouwensniveau is de zekerheid die je hebt dat de resultaten kloppen voor het totaal aantal inwoners. 95% is het meest gebruikte vertrouwensniveau. De foutmarge is de mate waarin de resultaten kunnen afwijken van de werkelijke waarde in de gehele groep inwoners, waarbij 5% de meest gebruikte foutmarge is.

Daarbij merken wij op dat dit aantal mogelijk nog naar boven wordt bijgesteld aangezien er nog enkele reacties per post bij het bureau binnen zijn gekomen. Momenteel worden deze geverifieerd.

Vervolg van het onderzoek

Inmiddels is het onderzoek, volgens planning, aangekomen in fase 5: Van evalueren naar verkennen. Volledigheidshalve geven wij u hierbij de planning van het onderzoek:

- Fase 1. Onderzoek opstarten met begeleidingsgroep (april)
- Fase 2. Overheidsnabijheid, betrokkenheid van inwoners en het dorps- en kernenbeleid in beleid en praktijk (april)
- Fase 3. Voorbereiden inwonersconsultatie – participatief vaststellen indicatoren en vraagstellingen (april – juni)
- Fase 4. Uitvoeren inwonersconsultatie (17 juni – 7 juli)
- Fase 5. Van evalueren naar verkennen (juli – augustus)
- Fase 6. Rapporteren, presenteren en terugkoppelen (augustus – september)

In fase 5 van het onderzoek wordt verkend welke mogelijke oplossingen er zijn voor de aandachtspunten die uit het eerste deel zijn gekomen. Om zinvol te kunnen reflecteren welke duurzame oplossingen en handelingsperspectieven er zijn, gegeven de uitkomsten van de inwonersconsultatie, is het derhalve zaak om ook meer te weten over de situatie in de gemeente Alkmaar. Hiertoe zal het bureau documentatie bij u opvragen en een verzoek doen voor interviews.

U heeft van het onderzoeksbureau daarvoor een informatieverzoek ontvangen en wij verzoeken u daaraan uw medewerking te verlenen.

Verder spraken wij op 19 juli 2024 in een bestuurlijk afstemmingsoverleg wederom met uw burgemeester mw. A.M.C.G. Schouten over het bovenstaande.

De vastgestelde agenda en stukken van de begeleidingsgroep kunt u terugvinden op: [Regionale bestuurskracht Alkmaar - Provincie Noord-Holland](#).

De verwachting is nog steeds dat het onderzoeksbureau eind september 2024 de onderzoeksresultaten oplevert. De rapportage van de evaluatie is naar verwachting beschikbaar voor bespreking in de gemeenteraad van Dijk en Waard in december 2024.

Hoogachtend,
mede namens de leden van de begeleidingsgroep evaluatie Dijk en Waard,

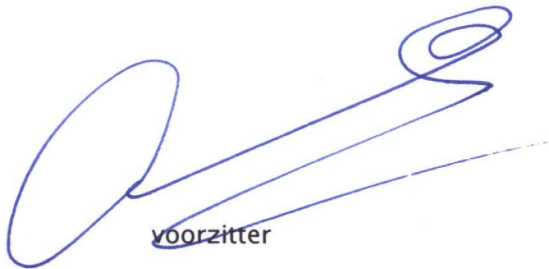
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

plw.

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en wethouders van gemeente Alkmaar
Postbus 53
1800 BC Alkmaar

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.K. van der Klugt-van Asperen
BEL/BS

Telefoonnummer +31235143391
asperenm@noord-holland.nl

1 | 3

Betreft: Stand van zaken evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard

Geacht college,

In navolging op onze brief van 30 april 2024 (kenmerk 1760895/2242765) informeren wij u graag over de volgende stap in het proces van de evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard.

Kern van het onderzoek

Uit het evaluatieonderzoek moet blijken in hoeverre overheids nabijheid, betrokkenheid van inwoners en het dorps- en kernenbeleid in de gemeente Dijk en Waard op een goede wijze met een menselijke maat is vormgegeven, in het bijzonder voor de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en welke lessen daaruit zijn te trekken voor deze beide dorpen en de gemeente als geheel.

Begeleidingsgroep

Op 3 juni 2024 is in de begeleidingsgroep, waarin de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard bestuurlijk en ambtelijk zijn vertegenwoordigd, teruggeblikt op de twee participatieve werksessies die door het bureau Necker op 14 mei en 23 mei 2024 gehouden zijn.

Werksessies

De werksessies zijn onderdeel van fase 3 van het onderzoek, waarbij met inwoners indicatoren en vraagstellingen zijn opgehaald over wat zij belangrijk vinden als het gaat om lokale kwaliteit (in termen van responsiviteit, buurtgerichtheid, kwaliteit leefomgeving en kwaliteit voorzieningen). De oogst was rijk en dat doet ons deugd, omdat wij hechten aan het participatief tot stand komen van de vragenlijst.

Inmiddels heeft het bureau Necker de vragenlijst opgesteld en, volgens planning, uitgezet onder de inwoners van Sint Pancras en Koedijk. De

Verzenddatum

26 JUNI 2024

Kenmerk
1760895/2270722

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

inwoners hebben in de periode van 17 juni tot en met 7 juli gelegenheid om te reageren.

In de begeleidingsgroep hebben wij verder, in aanwezigheid van het onderzoeksbureau, ten behoeve van een goede respons uitvoerig stilgestaan bij hoe de enquête bij de inwoners onder de aandacht wordt gebracht. Naast een publicatie ontvangen de inwoners een ansichtkaart waarmee ze worden uitgenodigd deel te nemen aan de enquête. Op een aantal locaties worden fysieke exemplaren aangereikt. Wij hebben vertrouwen in de wijze waarop het bureau Necker hieraan uitvoering geeft en de controlesystemen die zij daarbij hanteert.

Planning onderzoek

Volledigheidshalve geven wij u hierbij de planning van het onderzoek:

- Fase 1. Onderzoek opstarten met begeleidingsgroep (april)
- Fase 2. Overheidsnabijheid, betrokkenheid van inwoners en het dorps- en kernenbeleid in beleid en praktijk (april)
- Fase 3. Voorbereiden inwonersconsultatie – participatief vaststellen indicatoren en vraagstellingen (april – juni)
- Fase 4. Uitvoeren inwonersconsultatie (17 juni – 7 juli)
- Fase 5. Van evalueren naar verkennen (juli – augustus)
- Fase 6. Rapporteren, presenteren en terugkoppelen (augustus – september)

Voor u is het goed te weten dat het onderzoek grofweg uit twee onderdelen bestaat. Het eerste deel (fase 1 t/m 5) betreft de staat van de overheidsnabijheid, betrokkenheid van inwoners en leefbaarheid in Sint Pancras en Koedijk ten aanzien van de gemeente Dijk en Waard. In het tweede deel (fase 5 en 6) van het onderzoek wordt verkend welke mogelijke oplossingen er zijn voor de aandachtspunten die uit het eerste deel zijn gekomen. Daarbij wordt ook gekeken naar het beleid van uw gemeente rondom dorp- en kerngericht werken. Van het onderzoeksbureau ontvangt u daarvoor een informatieverzoek. Het gaat er daarbij om hoe punten uit dat beleid zich verhouden tot de geconstateerde aandachtspunten in Sint Pancras en Koedijk.

Verder spraken wij op 21 juni 2024 in een bestuurlijk afstemmingsoverleg met uw burgemeester mw. A.M.C.G. Schouten over het bovenstaande.

De vastgestelde agenda en stukken van de begeleidingsgroep kunt u terugvinden op: [Regionale bestuurskracht Alkmaar - Provincie Noord-Holland](#)

De verwachting is nog steeds dat het onderzoeksbureau eind september 2024 de onderzoeksresultaten oplevert. De rapportage van de evaluatie is naar verwachting beschikbaar voor bespreking in de gemeenteraad van Dijk en Waard in december 2024.

Hoogachtend,
mede namens de leden van de begeleidingsgroep evaluatie Dijk en Waard,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en wethouders van gemeente Alkmaar
Postbus 53
1800 BC Alkmaar

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.K. van der Klugt-van Asperen
BEL/BS

Telefoonnummer +31235143391
asperenm@noord-holland.nl

1 | 3

Betreft: Stand van zaken evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard

Verzenddatum

30 APR. 2024

Kenmerk
1760895/2242765

Geacht college,

Uw kenmerk

In navolging op onze brief van 2 april jongstleden (kenmerk 1760895/2219648) informeren wij u graag over de vervolgstap in het proces van de evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard.

Op 4 april 2024 stond de begeleidingsgroep, waarin de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard bestuurlijk en ambtelijk zijn vertegenwoordigd, in het teken van de startbijeenkomst met het bureau Necker, dat in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het onderzoek naar de evaluatie van de fusie uitvoert.

Het onderzoek kent de volgende opzet:

- Fase 1. Onderzoek opstarten met begeleidingsgroep (april)
- Fase 2. Overheidsnabijheid, betrokkenheid van inwoners en het dorps- en kernenbeleid in beleid en praktijk (april)
- Fase 3. Voorbereiden inwonersconsultatie – participatief vaststellen indicatoren en vraagstellingen (april – juni)
- Fase 4. Uitvoeren inwonersconsultatie (juni – juli)
- Fase 5. Van evalueren naar verkennen (juli – augustus)
- Fase 6. Rapporteren, presenteren en terugkoppelen (augustus – september)

Uit het onderzoek moet blijken in hoeverre overheidsnabijheid, betrokkenheid van inwoners en het dorps- en kernenbeleid in de gemeente Dijk en Waard op een goede wijze met een menselijke maat is vormgegeven, in het bijzonder voor de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en welke lessen daaruit zijn te trekken voor deze beide dorpen en de gemeente als geheel.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Wij hebben tijdens het overleg nogmaals benadrukt dat het onderzoek participatief dient te worden opgesteld en naar onze tevredenheid voldoet de onderzoeksopzet en -aanpak daaraan. Tijdens werksessies haalt Necker bij de inwoners op wat zij belangrijk vinden als het gaat om lokale kwaliteit (in termen van responsiviteit, buurtgerichtheid, kwaliteit leefomgeving en kwaliteit voorzieningen). Het resultaat van de werksessies wordt verwerkt tot een enquête, die breed uitgezet zal worden.

De werksessies vinden plaats op dinsdagavond 14 mei 2024 (Sint Pancras) en op donderdagavond 23 mei 2024 (Koedijk). De begeleidingsgroep of een afvaardiging hiervan is bij deze sessies als toehoorder aanwezig.

Voor u is het tevens goed te weten dat naast de documentanalyse bij de gemeente Dijk en Waard er ook een dergelijke analyse bij de gemeente Alkmaar zal worden gedaan. In het verlengde daarvan zullen enkele interviews volgen, hierbij wordt gedacht aan de portefeuillehouder Dorpen en kernenbeleid en de ambtelijke sleutelpersonen.

Met de bijeenkomst van 4 april jongstleden hebben wij een belangrijke volgende stap gezet in het evaluatieproces en is het onderzoek volgens planning van start gegaan.

Op 5 april 2024 hebben wij in een bestuurlijk afstemmingsoverleg gesproken met uw burgemeester mw. A.M.C.G. Schouten over het bovenstaande.

De vastgestelde agenda en stukken van de begeleidingsgroep kunt u terugvinden op: www.noord-holland.nl/bestuur/regionalebestuurskracht/regioAlkmaar.

De verwachting is nog steeds dat het onderzoeksbureau eind september 2024 de onderzoeksresultaten oplevert. De rapportage van de evaluatie is naar verwachting beschikbaar voor bespreking in de gemeenteraad van Dijk en Waard in december 2024.

Hoogachtend,
mede namens de leden van de begeleidingsgroep evaluatie Dijk en Waard,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en wethouders van gemeente Alkmaar
Postbus 53
1800 BC Alkmaar

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.K. van der Klugt-van Asperen
BEL/BS

Telefoonnummer +31235143391
asperenm@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Stand van zaken evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard

Geacht college,

Onlangs zijn wij gestart met de voorbereidingen voor de evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard. Aanleiding daartoe is het verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aan ons om te evalueren en te verkennen of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is. Aangezien de herindeling van de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard van onderop tot stand is gekomen, hebben wij de evaluatie samen met de gemeente Dijk en Waard opgepakt. Graag houden wij u op de hoogte van deze evaluatie en het proces.

Wat vooraf ging

Per 1 januari 2022 zijn de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard samen verder gegaan als nieuwe gemeente Dijk en Waard. Daaraan vooraf gingen vele jaren van onderzoek en overleg. Waarbij op 26 februari 2019 de gemeenteraden van Langedijk en Heerhugowaard het principebesluit namen voor de bestuurlijke fusie. Op 8 oktober 2019 stelden zij het herindelingsontwerp vast. Op het herindelingsontwerp zijn 76 zienswijzen ingediend, waaronder 69 van inwoners en organisaties en 7 van omliggende gemeenten. De zienswijzen van inwoners waren alle afkomstig uit Langedijk en met name van inwoners uit Sint Pancras en Koedijk. Uit Heerhugowaard zijn geen zienswijzen ontvangen.

Tijdens het wetgevingstraject werd in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel tot herindeling van de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard een motie aangenomen (lid Snoeren c.s.). Daarop heeft de minister van BZK de provincie verzocht de motie uit te voeren en

Verzenddatum

- 2 APR. 2024

Kenmerk

1760895/2219648

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

hierbij rekening te houden met een aantal uitgangspunten en haar te informeren over de voortgang voor 1 april 2022 (15 december 2021; kenmerk: 2021-0000645859). Vervolgens hebben de provincie en de gemeente Dijk en Waard gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld. Dit is verzonden aan de minister. Zij heeft de Tweede Kamer daarover geïnformeerd (13 juli 2022; kenmerk 2022-0000284504).

Het plan van aanpak kent drie stappen: de start, de uitvoering van de evaluatie en de bespreking van het resultaat.

Start voorbereiding evaluatie

Eind 2023 is het ministerie van BZK, samen met de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard, gestart met de voorbereidingen voor de evaluatie. Er is een begeleidingsgroep ingesteld, waarin de provincie en de gemeente bestuurlijk en ambtelijk zijn vertegenwoordigd en waarbij een ambtelijk vertegenwoordiger van het ministerie van BZK als agendalid is aangesloten.

Afgesproken is dat na elke begeleidingsgroep er een bestuurlijke afstemming plaatsvindt met uw burgemeester, mevrouw A.M.C.G. Schouten. In het plan van aanpak wordt dit het bestuurlijk overleg genoemd.

Inmiddels is de begeleidingsgroep tweemaal bijeengewees voor de voorbereiding van het onderzoek. Voor de werving van het bureau is de nadruk gelegd op een participatief onderzoek.

De agenda en stukken van de begeleidingsgroep plaatsen wij op:
www.noord-holland.nl/bestuur/regionalebestuurskracht/regioAlkmaar.

Onderzoeksvraag

Uit de evaluatie moet blijken of de herindeling van Langedijk en Heerhugowaard tot Dijk en Waard heeft geleid tot een gemeente waarbij overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners, dorps- en kernenbeleid op een goede wijze met een menselijke maat is vormgegeven, met name ten aanzien van de dorpen Sint Pancras en Koedijk.

Voor het onderzoek is een aantal uitgangspunten geformuleerd:

1. Op voorhand is duidelijk hoe de evaluatie en verkenning wordt uitgevoerd.
2. De vraagstelling sluit aan op de nulmeting.
3. De vraagstelling wordt afgestemd met de begeleidingsgroep.
4. Het is gericht op de bezwaren die er waren tijdens het herindelingsproces van Langedijk en Heerhugowaard tot gemeente Dijk en Waard.
5. Het is niet gericht op de gehele herindeling van Dijk en Waard.

6. Inwoners van Sint Pancras, waaronder de dorpsraad Sint Pancras, en inwoners van Koedijk worden (vooraf) participatief betrokken bij opstellen van de onderzoeksmethode.
7. Bij de uitvoering van de evaluatie en verkenning worden de inwoners van de gemeente Dijk en Waard, waaronder de inwoners van de dorpen Sint Pancras en Koedijk, betrokken.
8. Bij de uitvoering van de evaluatie en verkenning wordt de gemeente Alkmaar betrokken.
9. Er wordt gestreefd naar het verkrijgen van een zo hoog mogelijke en representatieve respons. De respons wordt gemonitord en waar nodig wordt actie ondernomen met gerichte communicatie als de respons achterloopt op de verwachtingen.
10. Zowel bij het opstellen van de onderzoeksmethode als bij het uitvoeren van de evaluatie vindt participatie plaats.

Beoogd resultaat

De resultaten van de evaluatie en verkenning zijn:

1. Een rapportage van de evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard met beantwoording van de onderzoeksvraag.
2. Een reflectie op de uitkomsten van de evaluatie met betrekking tot de vraag of een grenscorrectie voor de dorpen Sint Pancras en Koedijk naar de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is.
3. Handvatten om de evaluatie van waarde te maken voor de vormgeving van beleid voor de gemeente Dijk en Waard.

De verwachting is dat het onderzoeksbureau eind september 2024 de onderzoeksresultaten oplevert. De rapportage van de evaluatie is naar verwachting beschikbaar voor bespreking in de gemeenteraad van Dijk en Waard in december 2024.

M.J.H. van Kooij

Keuze onderzoeksbureau

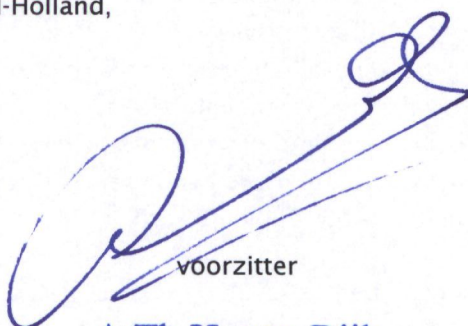
De procedure voor het selecteren van een onderzoeksbureau is afgerond. Het bureau Necker van Naem is geselecteerd om de evaluatie en verkenning uit te voeren. Eind maart 2024/begin april vindt een startgesprek plaats tussen Necker van Naem en de begeleidingsgroep. Naast een kennismaking worden in dit gesprek werkafspraken gemaakt. Na deze begeleidingsgroep is er een bestuurlijke afstemming met uw burgemeester. Daarnaast zullen wij u, het college van de gemeente Alkmaar, alsmede de minister van BZK ook schriftelijk informeren over het verdere proces.

Hoogachtend,
mede namens de leden van de begeleidingsgroep evaluatie Dijk en Waard,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

Provincie Noord-Holland
Aan de Commissaris van de Koning
De heer A. Van Dijk
Postbus 3007
2100 DA Haarlem

Onderwerp

Stand van zaken evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard

Uw kenmerk

1760895/2270722

Ons kenmerk

[Ons kenmerk]

Bijlagen

[Bijlagen]

Uw brief van

26 juni 2024

Behandeld door

Unit BDO

Datum

16 juli 2024

Geachte heer van Dijk

Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar heeft uw brief d.d. 26 juni jl. ontvangen en besproken. Net als in eerdere brieven schets u hierin de voortgang van het proces van de evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard. In deze brief kondigt u tevens aan in deze fase van het onderzoek te verkennen welke mogelijke oplossingen er zijn voor de aandachtspunten die uit de eerste fase zijn gekomen. U kijkt daarbij ook naar het beleid van de gemeente Alkmaar rondom dorpen en kerngericht werken.

Het college is van mening dat het onderzoek gaandeweg het proces steeds verder van de oorspronkelijke doelstelling van de motie en het in samenwerking met de minister in 2022 opgestelde plan van aanpak komt te staan. Tijdens onze bestuurlijke voortgangsgesprekken heeft burgemeester Schouten dat reedsesignaleerd. Mede op uw verzoek tijdens ons laatste overleg licht het college van B&W haar opvatting over het proces in deze brief toe.

Motie en Plan van aanpak

Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel tot herindeling van de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard op 11 februari 2021 is de motie van het lid Snoeren c.s. (Kamerstuk 2020/21, 35 621, nr. 8) aangenomen inzake de positie van de dorpen Sint Pancras en Koedijk: "na voltooiing van het herindelingsproces de provincie Noord-Holland te verzoeken met de nieuwe gemeente Dijk en Waard, de gemeente Alkmaar, alsmede met de inwoners van Sint Pancras en Koedijk te verkennen of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie zodat ze tot de gemeente Alkmaar kunnen behoren een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk".

In uw Plan van aanpak (2022) staat vermeld: "Er wordt geëvalueerd hoe er na de fusie door de inwoners van Koedijk en Sint Pancras tegen de fusie wordt aangekeken. De zienswijzen en de inwonerspeiling in Sint Pancras en Koedijk, uitgevoerd door O&I research in 2019 vormen samen de nulmeting". In het betreffende onderzoek van O&I research staat bij belangrijkste uitkomsten: "De geënquêteerde inwoners van Sint Pancras en Koedijk staan in meerderheid afwijzend tegenover de

bezoekadres

Mallegatsplein 10
1815 AG Alkmaar

postadres

Postbus 53
1800 BC Alkmaar

bank

NL78BNGH0285000179

website

www.alkmaar.nl

telefoon

14 072

plannen van de gemeente Langedijk om met Heerhugowaard te gaan fuseren. In Sint Pancras is dit plan voor 62% niet acceptabel. In Koedijk ligt dit cijfer op 55%."

Doorslaggevende positie bewoners

In 2019 heeft de Alkmaarse gemeenteraad zich op verschillende momenten uitgesproken over de positie van Sint Pancras en Koedijk. In de motie 'Een warm welkom 2.0' van 25 april 2019 heeft de raad zich in het kader van de positie van Sint Pancras en Koedijk unaniem uitgesproken met de strekking dat de bewoners die bij Alkmaar willen horen op een warm welkom kunnen rekenen. In de op 25 november 2019 unaniem vastgestelde zienswijze 'herindelingsontwerp nieuwe gemeente Heerhugowaard – Langedijk' concludeerde de gemeenteraad dat Alkmaar ervoor pleit om de wens van de bevolking van Koedijk en Sint Pancras te honoreren en deze dorpskernen in te delen bij de gemeente Alkmaar.

De democratische besluitvorming in Tweede en Eerste Kamer over de gemeentelijke herindeling is in 2021 afgerond met de bovengenoemde aangenomen motie. Voor het gemeentebestuur staat het belang voorop dat de inbreng van de bewoners van Sint Pancras en Koedijk tijdens de evaluatie is gewaarborgd en dat zij een doorslaggevende positie krijgen in de verkenning of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk.

Bewoners enquête

In de onderzoeksopzet van bureau Necker staat beschreven dat werksessies met inwoners onderdeel van het onderzoek zijn geweest, waarbij indicatoren en vraagstellingen zijn opgehaald over wat zij belangrijk vinden als het gaat om lokale kwaliteit (in termen van responsiviteit, buurtgerichtheid, kwaliteit leefomgeving en kwaliteit voorzieningen). Inmiddels is de vragenlijst – na overleg met de betrokken inwoners – opgesteld en konden de inwoners van Sint Pancras en Koedijk tot 7 juli 2024 reageren. We hebben begrepen dat in deze vragenlijst niet de vraag is opgenomen bij welke gemeente de bewoners van deze dorpen willen horen en dat is niet in lijn met uw plan van aanpak en de nulmeting van O&I research in 2019.

Documentenanalyse en interviews

Onderdeel van uw evaluatie en sluitstuk van het onderzoek is een documentenonderzoek en interviews met de gemeente Alkmaar om te verkennen wat mogelijke oplossingen zijn voor de aandachtspunten die uit het eerste deel van het onderzoek zijn gekomen. In de bestuurlijke gesprekken van de afgelopen maanden heeft burgemeester Schouten meermaals doorgevraagd naar deze fase van het onderzoek om scherp te krijgen wat nu precies wordt onderzocht en wat het doel hiervan is. In antwoord op onze vragen heeft onderzoeksbureau Necker een memo opgesteld waarin wij lezen dat eerst in kaart gebracht wordt waarvoor er een oplossing moet komen om naar een duurzame oplossing te kijken: wat zijn eventuele aandachtspunten in Sint Pancras en Koedijk? Dit zou uit de documentenanalyse en interviews met zowel de gemeente Dijk en Waard als Alkmaar naar voren moeten komen.

Uit de collegebrief van Dijk en Waard d.d. 30 april 2024 maakt het college van Alkmaar op dat onderzoeksbureau Necker pas na deze fase (in september 2024) gaat formuleren wat resultaten, inzichten en lessen zijn en het bureau reflecteert dan vervolgens of een grenscorrectie van Sint Pancras en Koedijk naar de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is, welke alternatieven er mogelijk zijn en welke andere lessen er te trekken zijn voor de gemeente Dijk en Waard als geheel.

In deze opzet en met deze tijdlijn voelt het college zich ongemakkelijk inbreng te leveren en zal de wethouder niet ingaan op uw uitnodiging voor een interview. Immers de aandachtspunten zouden tijdens het interview nog niet bekend zijn, en het bevreemd ons dat u juist Alkmaar wilt bevragen op mogelijke oplossingsrichtingen voor aandachtspunten terwijl de gemeente Alkmaar momenteel binnen haar beleid uiteraard geen maatwerk biedt voor de dorpen Koedijk en Sint Pancras.

Conclusie

Het college van B&W van de gemeente Alkmaar hecht grote waarde aan de goede regionale samenwerking en relatie met de gemeente Dijk en Waard. Wij zien dat u uitgebreid onderzoek doet naar wat bewoners van de lokale kwaliteit van de gemeente Dijk en Waard vinden. U heeft zelfs de vragenlijst na consultatie van de bewoners opgesteld. Echter de vraag bij welke gemeente de bewoners willen horen wordt niet gesteld. Er zal slechts door het onderzoeksbureau Necker op worden geïmpliceerd in het eindrapport aan de gemeenteraad van Dijk en Waard.

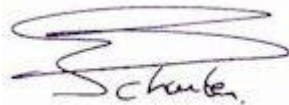
Dat staat voor ons te ver af van de oorsprong. Wij dringen erop aan dat u deze vraag gedurende het onderzoek alsnog aan de inwoners stelt. Voor het college van Alkmaar zal het antwoord van de inwoners op die vraag leidend zijn in haar reactie of een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk. Wij willen benadrukken dat wij niet het doel hebben om de gemeente Alkmaar te vergroten, voor ons staat de wens van de bevolking van Koedijk en Sint Pancras centraal.

Tijdens het bestuurlijk overleg op vrijdag 19 juli licht burgemeester Schouten de zorgen van het college van B&W graag toe.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar,

mw. drs. A.M.C.G. (Anja) Schouten, burgemeester

| dhr. R.M. (Robert) Reus, gemeentesecretaris

Vergaderjaar 2020–2021

35 621

Samenvoeging van de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk

Nr. 8

GEWIJZIGDE MOTIE VAN HET LID SNOEREN C.S. TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 7

Voorgesteld 11 februari 2021

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat met het wetsvoorstel Samenvoeging van de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk de dorpen Sint Pancras en Koedijk in de nieuwe gemeente Dijk en Waard komen te liggen;

constaterende dat thans de dorpen Sint-Pancras en Koedijk in de gemeente Langedijk liggen;

constaterende dat bij de samenvoeging van de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk er discussie is over de positie van de dorpen Sint Pancras en Koedijk;

voorts constaterende dat een door de gemeente Langedijk uitgevoerd onderzoek naar draagvlak in de kernen Koedijk en St. Pancras het merendeel van de respondenten de voorkeur had voor samenvoeging met Alkmaar;

verzoekt de regering, na voltooiing van het herindelingsproces de provincie Noord-Holland te verzoeken met de nieuwe gemeente Dijk en Waard, de gemeente Alkmaar, alsmede met de inwoners van Sint Pancras en Koedijk te evalueren en te verkennen of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is, en de Kamer hierover binnen twee jaar te informeren over de voortgang,

en gaat over tot de orde van de dag.

Snoeren
Van der Molen
Bisschop

BURENRUZIE Alkmaar mag zich niet bemoeien met toekomst Sint Pancras en Koedijk

Boos om 'kwestie-Koedijk'

Alkmaar is boos op de commissaris van de Koning, de baas van de provincie, op de gemeente Dijk en Waard en het ministerie. Alkmaar voelt zich buitenspel gezet bij de kwestie Sint Pancras en Koedijk.

Dominic Schijven
d.schijven@mediahuis.nl

Alkmaar ■ Alkmaar wil iets in de melk te brokkelen hebben, maar dat mag niet.

De provincie Noord-Holland en gemeente Dijk en Waard peilen of de Pancrassers en Koedijkers tevreden Dijk en Waarders zijn. Of ze blij zijn in hun nog jonge gemeente. Alkmaar wil graag weten of de Pancrassers en Koedijkers liever Alkmaarders zijn. Die vraag mag niet gesteld worden van de provinciebaas, Arthur van Dijk.

Die evaluatie begon deze zomer met enquêtes. Alkmaar kan zich niet vinden in de manier waarop. Alkmaar wil de bewoners van Sint Pancras en Koedijk direct vragen naar een toekomst in Alkmaar. Daarover discussieerden de overheden. Het is niet aan Alkmaar om daar iets van te vinden, was de uitkomst. Van Dijk zegt: er ligt een plan. Dat is goedgekeurd door het ministerie.

In september kwamen het hele college van Alkmaar, Arthur van Dijk en burgemeester Maarten Poorter van Dijk en Waard samen. „De conclusie is dat we het niet eens zijn met de interpretatie die de minister heeft gegeven aan de motie”, zegt Alkmaar.

De motie - een voorstel - stamt uit 2022. Toen de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard fuseerden werd flink geruzied rond Sint Pancras en Koedijk: moeten die dorpen 'gewoon' mee met de fusie of naar Alkmaar toe? Met het voorstel in de Tweede Kamer werd afgesproken na twee jaar te kijken of de dorpen goed zitten of alsnog beter naar Alkmaar kunnen.

Evaluatie

Onderzoeksbureau Necker van Naem onderzoekt nu. En dat is een evaluatie, volgens Van Dijk. „Niet een refe-

rendum waarin de inwoners van beide dorpen gevraagd wordt bij welke gemeente zij het liefst willen horen.”

Volgens Necker van Naem is die

vraag niet aan de orde. Het gaat er nu slechts nog om of de inwoners van Sint Pancras en Koedijk ontevreden zijn door de fusie.

Als het blijkt dat ze niet tevreden zijn, wordt daarna naar een oplossing gekeken. Dat is aan Dijk en Waard. Dat hoeft niet meteen te betekenen dat ze naar Alkmaar overstappen.

In juli werden de gemeenten het niet eens over die insteek van het onderzoek. Verschillende kritische vragen volgden vanuit Alkmaarse raadsleden.

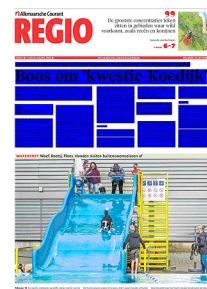
Alkmaar sloeg nog een uitnodiging af voor een interview. De gemeente stelt dat het ontbrak aan aandachtspunten. „In deze opzet voelde we ons ongemakkelijk inbreng te leveren.”

Negatief

Daarmee is de kous niet af voor Alkmaar. Die wacht nu op de resultaten van Necker. Alkmaar zegt, waarschuwend, er vanuit te gaan dat een negatief oordeel van de Pancrassers en Koedijkers serieus genomen wordt. „En om te bekijken of de inwoners van een of beide dorpen beter af zijn bij de gemeente Alkmaar.”

Het gaat stroef tussen de buurgemeenten. Het is niet het eerste burencollict dit jaar. Begin dit jaar rollebollen de gemeenten over een spitspaal. Deze zomer over hoeveel feestjes in Geestmerambacht mogen en nu dus over alwéér over de dorpen.

Onderzoek in Sint Pancras en Koedijk 'geen referendum'

bestuur en organisatie / nieuws

Discussie over grenscorrectie tussen Dijk en Waard en Alkmaar

Alkmaar zegt dat het onderzoek verkeerd wordt aangepakt en wil inwoners direct vragen bij welke gemeente ze willen horen.

✍ Stijn Vos 📅 16 september 2024

– ANP/Hollandse Hoogte/René van den Berg

Het college van de gemeente Alkmaar vindt dat het rijk de motie die oproep tot een evaluatie van de fusie tussen de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk verkeerd heeft geïnterpreteerd. Dat schrijft B&W in een brief aan de gemeenteraad. Volgens Alkmaar had er een soort referendum moeten plaatsvinden, waarbij aan de inwoners van de voormalige gemeente Langedijk werd gevraagd bij welke gemeente ze willen horen. In plaats daarvan evalueert een onderzoeksbureau de nieuw ontstane situatie.

Accountmanager Gemeenten
Kennemerhart

Fusie

Toen Langedijk en Heerhugowaard in 2022 fuseerden was er **veel ophef**, met name vanuit de kleine dorpen Sint Pancras en Koedijk, gelegen in eerstgenoemde gemeente. Een deel van de inwoners gaf aan niet te willen fuseren met Heerhugowaard, maar met een andere buurgemeente: Alkmaar. Anderen wilden helemaal niet fuseren. Uiteindelijk kwam het tot **een motie** in de Tweede Kamer waarin de VVD het kabinet opriep ‘te evalueren en te verkennen of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is’.

Andere interpretatie

Dat lijkt een duidelijke opdracht, maar over de uitvoering van de motie is de laatste maanden onenigheid ontstaan. Medio juli stuurde Alkmaar daarover al een brief aan de Noord-Hollandse Commissaris van de Koning Arthur Van Dijk. Hij is voorzitter van de groep die het onderzoek begeleidt. Het voornaamste hekelpunt van de gemeente Alkmaar is dat de inwoners van Sint Pancras en Koedijk niet expliciet gevraagd wordt of zij liever toch bij Alkmaar zouden willen horen. ‘Er zal slechts door het onderzoeksbureau Necker op worden geïmagineerd in het eindrapport aan de gemeenteraad van Dijk en Waard. Dat staat voor ons te ver af van de oorsprong.’

Geen referendum

Naar aanleiding van die brief heeft er een bestuurlijk overleg plaatsgevonden door het voltallige college van Alkmaar met vertegenwoordigers van de begeleidingsgroep, namelijk de Commissaris van de Koning en de burgemeester van Dijk en Waard. Dat heeft echter tot niks geleid, in de ogen van Alkmaar dan. Volgens het onderzoeksbureau gaat het nadrukkelijk niet om een referendum en is het dus niet opportuun om inwoners van beide dorpen te vragen waar zij het liefst bij willen horen. Er wordt wel met inwoners gepraat, maar die vraag wordt niet gesteld. Van Dijk benadrukte daarnaast tijdens het overleg dat de provincie een opdracht heeft van de minister en dat het plan van aanpak van het onderzoek door het ministerie is goedgekeurd.

Alkmaar werkt niet mee

Alkmaar blijft ontevreden over de aanpak en weigert ook medewerking te verlenen aan een deel van het onderzoek. Necker had de gemeenten namelijk gevraagd om in gesprek te gaan over mogelijke oplossingen voor knelpunten die uit het eerste deel van het onderzoek naar voren zijn gekomen. In die opzet voelt het college zich ongemakkelijk. Het zou namelijk betekenen dat Alkmaar moet gaan nadenken over problemen in dorpen die op dit moment niet bij de gemeente horen. ‘Het bevreemd ons dat u juist Alkmaar wilt bevragen op mogelijke oplossingsrichtingen voor aandachtspunten

Vervolg

Het college laat aan de raad weten de resultaten van het onderzoek nu maar af te wachten. Wel verwacht B&W, wanneer uit het onderzoek blijkt dat er een negatief sentiment bestaat onder de dorpsbewoners, dat er toch nog serieus wordt gekeken ‘of de inwoners van een of beide dorpen beter af zijn bij de gemeente Alkmaar’.

Deel dit artikel

Stijn Vos
Redacteur

Stijn Vos is redacteur sociaal domein bij Binnenlands Bestuur.

[Bekijk alles van Stijn Vos →](#)

Vacatures

Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening
JS Consultancy

Projectmanager massaal proces Nieuwe Regelingen S12
JS Consultancy

Projectleider Gebiedsontwikkeling
JS Consultancy

Beleidsadviseur Duurzaamheid en Energietransitie
JS Consultancy

Financieel beleidsmedewerker
Gemeente Altena

[Bekijk alle vacatures →](#)

Het belangrijkste overheidsnieuws van de dag

Schrijf je in voor de Binnenlands Bestuur nieuwsbrief

POLITIEK 'Referendum geeft geen inzicht in wat ervaringen inwoners zijn met Dijk en Waard'

Onbegrip over kritiek van Alkmaar op evaluatie fusie

De begeleidingsgroep die de fusie van Dijk en Waard evalueert, begrijpt niet dat het college van Alkmaar juist nu kritiek uit op de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd. 'We hebben de gemeente Alkmaar vanaf het begin op de hoogte gesteld van elke stap die gezet is.'

Roel van Leeuwen
r.van.leeuwen@mediahuis.nl

Haarlem ■ Het college van de gemeente Alkmaar is het niet eens met hoe de motie - die in 2021 in de Tweede Kamer is aangenomen en waarin is opgeroepen tot een evaluatie van de fusie tussen Heerhugowaard en Langedijk - wordt geïnterpreteerd.

Aanleiding voor deze motie van Kamerlid Snoeren (VVD) was de onvrede die leefde onder inwoners in Koedijk en Sint Pancras die liever zouden zien dat hun dorpen bij Alkmaar zouden horen. Alkmaar heeft in een brief kenbaar gemaakt dat de inwoners van de twee dorpen gevraagd zou moeten worden bij welke gemeente ze nu willen horen.

Die vraag - een soort van referendum - wordt echter niet gesteld in het onderzoek dat wordt uitgevoerd door het bureau Necker van Naem in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties., onder begeleiding van de begeleidingsgroep evaluatie fusie Dijk en Waard. Hierin zitten bestuurders en ambtenaren van Dijk en Waard en de provincie.

Alkmaar kan zich hier niet in vinden, zo heeft het college schriftelijk kenbaar gemaakt na een bijeenkomst op 4 september waarbij het college van Alkmaar, commissaris van de Koning Arthur van Dijk en burgemeester Maarten Poorter van Dijk en Waard aanwezig waren.

De woordvoerder van Arthur van Dijk laat namens de begeleidingsgroep weten, niet te begrijpen waarom Alkmaar op dit moment met haar standpunt komt. „Het onderzoek wordt uitgevoerd zoals is vast-

gesteld in het plan van aanpak. Vanaf de start zijn we uiterst zorgvuldig, waarbij informatie transparant wordt gedeeld en beschikbaar is. Des te vreemder dat Alkmaar nu pas, enkele weken voor de presentatie van het rapport, met deze brief komt. We willen dat er degelijk wordt geëvalueerd, waarbij inwoners van Sint Pancras en Koedijk centraal staan. Het gaat om hun leefomgeving en kwaliteit van dienstverlening.” Ze noemt het 'spijtig' dat Alkmaar niet heeft willen meewerken aan het onderzoek. „Door het onderzoeksbureau is meerdere malen een verzoek gedaan. Alkmaar heeft haar eigen moverende redenen, al begrijpen wij nog steeds niet goed waarom. Na iedere bijeenkomst van de begeleidingsgroep heeft een bestuurlijk afstemmingsoverleg plaatsgevonden met de burgemeester van Alkmaar.”

Volgens haar heeft het eerste overleg met de burgemeester Anja Schouten van Alkmaar al in december 2023 plaatsgevonden en is het college van Alkmaar vanaf april dit jaar ook steeds per brief geïnformeerd over de evaluatie. De begeleidingsgroep is van plan om Alkmaar te blijven informeren. „Het college en de raadsleden van Alkmaar zijn wat ons betreft van harte welkom als het onderzoek binnenkort wordt gepresenteerd.” Dit zal medio oktober zijn.

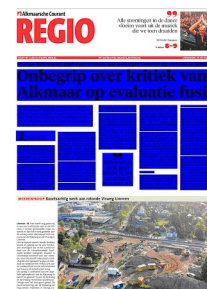
Ja/nee-vraag

Blijft de vraag waarom in het onderzoek niet de vraag wordt gesteld of Pancrassers en Koedijkers zich liever bij Alkmaar willen aansluiten. De woordvoerder laat in reactie weten dat de motie van Snoeren niet te beperken is tot een ja/nee-vraag of in

woners van Koedijk en Pancrassers bij de gemeente Alkmaar willen horen. „Het doel van de herindeling was een gemeente waar verheids nabijheid, betrokkenheid van inwoners, dorps- en kernbeleid op een goede wijze en met een menselijke maat kon worden vormgegeven. Uit de evaluatie moet duidelijk worden of het beoogde doel van de herindeling behaald is, met name voor de dorpen Sint Pancras en Koedijk. Met de resultaten van de evaluatie wordt in het onderzoek een verkenning gedaan naar wat mogelijke oplossingen zijn voor aandachtspunten die in de evaluatie naar voren zijn gekomen.”

„Een referendum waarin inwoners de vraag beantwoorden of ze wel of niet bij Alkmaar willen aansluiten, geeft geen inzicht in wat ervaringen van inwoners zijn met de nieuwe gemeente Dijk en Waard. Juist die ervaringen geven het inzicht in wat de gemeente eventueel te doen staat en welke oplossing het meest passend en duurzaam is. Dat is een zorgvuldige gang van zaken, in het belang van de inwoners en passend bij de aangenomen motie.”

“Referendum geeft geen inzicht in wat ervaringen inwoners zijn

In Koedijk

Zelfs de minister houdt zich bezig met de gemeentegrens, een kwestie die bijna nergens over gaat

Op straat in Koedijk, een dorp vlak boven Alkmaar, leidt de kwestie met de gemeentegrens tot schouderophalen. 'Ik vind het wel leuk, die dorpsse twisten.' 'Het leeft voor mij niet, het zal me een worst wezen.'

Inderdaad gaat het bijna nergens over, dat is zo opmerkelijk. Toch houdt de gemeentegrens in Koedijk en het naastgelegen Sint Pancras al jaren het overheidsapparaat bezig, tot het provinciebestuur en de minister van Binnenlandse Zaken aan toe.

Koedijk is een knus dorp, waar je 'import' heet als je hier pas als tiener kwam wonen. Vroeger was dit een zelfstandige gemeente. Aan de Kanaal dijk staat nog het oude Raadhuis, nu een internaat voor begeleid wonen. In de jaren negentig raakte het dorp bestuurlijk verdeeld. De noordkant ging op in de gemeente Langedijk, met Broekop Langedijk als grootste kern. De rest van het dorp valt sindsdien onder de gemeente Alkmaar.

Deze vreemde breuklijn speelde op toen de gemeente Langedijk in 2022 fuseerde tot Dijk en Waard. Het nieuwe gemeentehuis staat in Heerhugowaard, maar liefst twintig minuten rijden vanaf Koedijk. Een oudere dame ging langs de huizen om handtekeningen te verzamelen: kon Koedijk niet beter in zijn geheel worden toegevoegd aan Alkmaar?

Het protest over de gemeentegrens was sympathiek en ook wel begrijpelijk. 'In Heerhugowaard vinden ze Koedijk gewoon te ver weg', vertelt een medewerker van de thuiszorg op haar stoepje. 'Wij hebben cliënten die daarom geen thuiszorg krijgen van Dijk en Waard. Ze moeten aankloppen bij Alkmaar, ook al wonen ze niet in de gemeente Alkmaar.'

In 2021 bereikte de kwestie de Haagse politiek, en wel via Mark Snoeren, eigenaar van een skipiste in Nieuwegein en daar gemeenteraadslid. Tijdens Rutte III zat hij een half jaar in de Tweede Kamer voor de VVD. Je zou willen weten hoe het dossier-Koedijk bij hem belandde, maar helaas blijft de telefoon bij de skipiste in Nieuwegein onbeantwoord.

De Kamer stemde voor een motie van Snoeren om te onderzoeken of een 'grenscorrectie' met Alkmaar een 'duurzame oplossing' kon zijn. Dijk en Waard kwam in verzet. Verlies van inwoners leidt tot minder inkomen. Koedijk verliezen, dat betekent voor de nieuwe gemeente een reorganisatie met een 'sociaal plan'.

Zo begon een slepende saga, met 'dorps- en wijkgericht werken' en met 'handvatten'. De minister raakte betrokken. Afgelopen voorjaar selecteerden Haagse ambtenaren een onderzoeksbureau om de stemming in Koedijk en Sint

Het oude centrum van Koedijk.

Pancras te peilen. Er is sprake van een 'inwonersconsultatie', een 'begeleidingsgroep' en maar liefst zes 'fases' voordat het onderzoek eind dit jaar wordt afgerond.

De onderzoekers kijken weliswaar naar zaken als 'overheids nabijheid' en 'buurtgerichtheid', maar stellen niet de cruciale vraag waarmee alles begon: bij welke gemeente willen inwoners van Koedijk horen? Anja Schouten, burgemeester van Alkmaar, klaagde bij de commissaris van de koning dat het onderzoek 'te ver af van de oorsprong' staat.

In ontmoetingscentrum De Rietschoot schuiven ouderen uit Koedijk en omgeving aan voor een wekelijks driegangendiner, deze keer kerriesoep, bloemkoolschotel en een vlaflap. Tiny Lammerschaag (90), ze komt hier nog lopend naartoe, vertelt dat ze eigenlijk bij Alkmaar had willen horen. 'Maar Dijk en Waard bevalt prima. Men strooit keurig als het glad is, ze doen alles keurig.'

Hierover is iedereen het eens: in Koedijk is het mooi wonen. Agaath Bijpost, ze woont hier al 65 jaar, vertelt hoe het vroeger 'pionieren' was, het dorp was deels door water omringd, 'vuilnis werd opgehaald met de schuit'. In die tijd werd je als vrouw ontslagen als je trouwde, jammer natuurlijk. 'Vanuit ons raam kon ik het atelier zien waar ik eerder werkte'.

Op haar smartphone laat ze foto's zien van koeien met een kalfje, die ze vanmorgen zag in het weiland vlakbij haar huis. 'Het is toch geweldig dat ik dat op mijn leeftijd nog mag fotograferen?'

a.vanes@volkskrant.nl

Beluister de podcasts van de Volkskrant

volkskrant.nl/podcast

AANVULLINGEN & VERBETERINGEN

■ De door Hans Aarsman besproken foto (Ten Eerste, 19 september, p.18) is niet tijdens het debat over het mpox-vaccin genomen, maar ervoor. De auteur baseerde zich op een foutief bijschrift van het persbureau. De **ambtenaren op de foto** zijn niet bij de mpox-discussie betrokken, maar waren in de Tweede

Kamer voor een debat over vrouw-specifieke aandoeningen.

■ In het fotobijschrift bij het artikel 'Slechts 15 minuten lang leek PSV klaar voor de Champions League' (V, 19 september, p.15) staat **Malik Tillman**, maar de PSV-speler op de foto is Johan Bakayoko.

2024Z13924

Vragen van het lid **Van Houwelingen** (FVD) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de uitvoering van de motie Snoeren (2021)* (ingezonden 20 september 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «*Onbegrip over kritiek van Alkmaar op evaluatie fusie*»?¹

Vraag 2

Bent u bekend met de door de Tweede Kamer op 11 februari 2021 met (ruime) meerderheid aangenomen motie van het lid Snoeren c.s. waarin de regering wordt verzocht, na voltooiing van het herindelingsproces, dit proces met de inwoners van Sint Pancras en Koedijk te evalueren en te verkennen of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is?

Vraag 3

Is het correct dat in het onderzoek onder inwoners van Koedijk en Sint Pancras dat, onder leiding van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar aanleiding van deze motie van de Tweede Kamer is ingesteld, de inwoners van Koedijk en Sint Pancras niet wordt gevraagd of ze bij de gemeente Alkmaar zouden willen horen?

Vraag 4

Is het correct dat de gemeente Alkmaar heeft laten weten zich hierin niet te kunnen vinden?

Vraag 5

Is het niet absoluut noodzakelijk deze (ham)vraag aan de inwoners van Sint Pancras en Koedijk wel degelijk te stellen? Hoe kan anders aan de wens van een (ruime) meerderheid van de Kamer worden voldaan om, zoals de hierboven genoemde aangenomen motie het kabinet expliciet opdraagt, «*te verkennen of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie*

¹ Noordhollands Dagblad, 19 september 2024, «*Onbegrip over kritiek van Alkmaar op evaluatie fusie*», www.noordhollandsdagblad.nl/regio/alkmaar/onbegrip-over-kritiek-alkmaar-op-evaluatie-fusie.-referendum-geeft-geen-inzicht-in-wat-ervaringen-inwoners-zijn-met-dijk-en-waard/20360460.html

met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is»? Voor een dergelijke verkenning, opgedragen nogmaals door de Tweede Kamer aan het kabinet, moet toch aan de inwoners van Sint Pancras en Koedijk op zijn minst de vraag worden gesteld of ze wel of niet bij de gemeente Alkmaar zouden willen horen? Of beoordeelt u dit soms anders? Zo ja, waarom?

Vraag 6

Bent u bereid het onderzoeksbureau dat dit onderzoek uitvoert op te dragen de vraag of de inwoners van Sint Pancras en Koedijk wel of niet (een simpele ja/nee-vraag dus) bij de gemeente Alkmaar zouden willen horen alsnog mee te laten nemen in het onderzoek dat wordt uitgevoerd om zo aan deze expliciete wens van de Tweede Kamer te voldoen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Kunt u de bovenstaande zes vragen afzonderlijk en binnen drie weken beantwoorden?

Naar een duurzame oplossing voor Sint Pancras en Koedijk

Evaluatie en verkenning doorwerking vorming gemeente
Dijk en Waard

Colofon:

Datum:

30 september 2024

Opdrachtgever:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Onderzoekers:

Marcel Boogers
Sabine van Zuydam
Inge Stortenbeker
Arco de Baat
Eva van Malsen
Hadassa Koopmans

Inhoudsopgave

Colofon:	2
1. Evaluatie doorwerking Dijk en Waard	4
1.1. Doelstelling, vraagstelling en afbakening	4
1.2. Onderzoeksverantwoording	6
2. Dorps- en wijkgericht werken & participatie in Dijk en Waard	8
2.1. Dorps- en wijkgericht werken	8
2.2. Participatiebeleid	12
2.3. Conclusies over de inrichting en werking van het dorps- en wijkgericht werken en participatiebeleid ...	13
3. Ervaringen inwoners Dijk en Waard	15
3.1. Ervaringen inwoners	15
3.2. Conclusies over ervaringen inwoners Sint Pancras en Koedijk met de gemeente Dijk en Waard	21
4. Verkenning	23
4.1. Samenvatting evaluatie: aandachtspunten	23
4.2. Is grenscorrectie een duurzame oplossing?	24
4.3. Versterken van dorps- en kerngericht werken als duurzame oplossing: lessen voor Dijk en Waard	24
Bijlage 1. Overzicht geïnterviewden	25
Bijlage 2. Resultaten inwonersconsultatie	26
1. Inwonersbetrokkenheid	27
2. Overheidsnabijheid	30
3. Leefbaarheid	35

1. Evaluatie doorwerking Dijk en Waard

Sinds 1 januari 2022 vormen de voormalige gemeenten Heerhugowaard en Langedijk gezamenlijk de nieuwe gemeente Dijk en Waard. Een gemeente die bestaat uit 25 dorpen en wijken,¹ waaronder Sint Pancras en een deel van Koedijk.² In deze twee dorpen deed de herindeling veel stof opwaaien en waren er inwoners die uitspraken liever bij gemeente Alkmaar te willen horen. De bezwaren vonden voornamelijk hun achtergrond in de verbondenheid van de twee dorpen met Alkmaar, de zorgen over het behoud van het unieke karakter van deze dorpen en de wijze waarop in de jaren voor de herindeling vorm was gegeven aan de zorg voor het behoud van het unieke karakter en de gemeentelijke dienstverlening.³

Bij de behandeling van het wetsvoorstel tot de herindeling is in de Tweede Kamer een motie van lid Snoeren c.s. aangenomen. Deze riep de minister van BZK op om de provincie Noord-Holland te verzoeken om na voltooiing van het herindelingsproces met de gemeente Dijk en Waard, de gemeente Alkmaar en de inwoners van Sint Pancras en Koedijk “te evalueren en te verkennen of voor de twee dorpen een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is”.⁴ De minister van BZK heeft gehoor gegeven aan deze motie en heeft de provincie Noord-Holland verzocht de motie uit te voeren en haar te informeren over de voortgang. Vervolgens hebben de provincie en de gemeente Dijk en Waard gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld voor deze evaluatie en verkenning. Deze is verzonden aan de minister, die de Tweede Kamer daarover heeft geïnformeerd.⁵ Dit plan van aanpak is verder uitgewerkt in een offerteaanvraag die door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als opdrachtgever is uitgezet. Met deze evaluatie en verkenning geven we uitvoering aan die opdracht.

1.1. Doelstelling, vraagstelling en afbakening

1.1.1. Doelstelling en afbakening

De doelstelling en het beoogd resultaat van dit onderzoek is tweeledig. Het is gericht op zowel het in beeld brengen van de huidige situatie, als het vooruitkijken naar de toekomst. Het evaluatieve deel van dit onderzoek heeft tot doel om te duiden ‘of de herindeling van Langedijk en Heerhugowaard tot Dijk en Waard heeft geleid tot een gemeente waarbij overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners, dorps- en kernenbeleid op een goede wijze met een menselijke maat is vormgegeven, met name ten aanzien van Sint Pancras en Koedijk’.⁶ Deze doelstelling betekent dat de overige doelen van de herindeling, waaronder meer slagkracht voor de gemeente, buiten beschouwing blijven. Daarnaast

¹ Landelijke Wijk- en Buurtindeling van het CBS.

² Het dorp Koedijk valt voor een deel binnen het grondgebied van Alkmaar en voor het andere deel binnen het grondgebied van Dijk en Waard. Met de aanduiding Koedijk bedoelen we in deze rapportage het Dijk en Waardse deel van het dorp.

³ Gemeenten Langedijk & Heerhugowaard (2021). *Herindelingsadvies gemeente Dijk en Waard*. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-fbc6d36b-4970-4a22-8d4e-2d9e9fbddd74/1/pdf/Herindelingsadvies%20Heerhugowaard-Langedijk.pdf>

⁴ Tweede Kamer (11 februari 2021). Plenair verslag Tweede Kamer, 56e vergadering. Geraadpleegd op 12 januari 2024 via: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/detail/2020-2021/56

⁵ Kamerbrief aanpak evaluaties gemeente Dijk en Waard en gemeente Maashorst, 13 juli 2022. Kenmerk 2022-0000284504.

⁶ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (12 december 2023). *Offerteaanvraag Evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard, met name t.a.v. Sint Pancras en Koedijk*. Den Haag.

maken de overige kernen geen onderdeel uit van de evaluatie, met dien verstande dat de te trekken lessen relevant zijn voor alle dorpen en wijken van de gemeente Dijk en Waard.

In de doelstelling wordt gesproken over overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners en het dorps- en kernenbeleid. In dit onderzoek zien we het dorps- en kernenbeleid, waarvoor inmiddels binnen Dijk en Waard de term dorps- en wijkgericht werken wordt gebruikt, samen met het participatiebeleid, als overkoepelende plek waarin beleidsmatige aandacht voor overheidsnabijheid en de betrokkenheid van inwoners vorm krijgt. Daarnaast weten we, onder meer uit eerder onderzoek,⁷ dat dorps- en wijkgericht werken ook aan een ander aspect kan bijdragen, namelijk aan de leefbaarheid van een kern. In dit onderzoek besteden we daarom zowel aandacht aan inwonersbetrokkenheid en overheidsnabijheid, als aan (ervaren) leefbaarheid.

Op basis van de resultaten van de evaluatie hebben we vervolgens verkend in hoeverre en welke duurzame oplossingen nodig zijn voor de overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken ten aanzien van Sint Pancras en Koedijk. Dit is het tweede deel van het onderzoek. De motie Snoeren c.s. vraagt bijzondere aandacht voor de mogelijkheid van een grenscorrectie. Daar reflecteren we dan ook op. Verder verkennen we wat gegeven de uitkomsten van de evaluatie een passende en duurzame oplossing is. Zoals expliciet is aangegeven in het plan van aanpak van de provincie Noord-Holland en gemeente Dijk en Waard, heeft deze verkenning ook tot doel lessen te trekken voor het beleid van de gemeente Dijk en Waard als geheel.⁸

1.1.2. Onderzoeksvragen

Het onderzoek wordt vormgegeven aan de hand van de volgende centrale onderzoeksvraag:

In hoeverre is overheidsnabijheid, betrokkenheid van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken in de gemeente Dijk en Waard op een goede wijze met een menselijke maat vormgegeven, in het bijzonder voor de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en welke lessen zijn daaruit te trekken voor deze beide dorpen en de gemeente als geheel?

De onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende vijf deelvragen:

1. Hoe zijn het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid in de gemeente Dijk en Waard ingericht?
2. Hoe krijgen het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid van de gemeente Dijk en Waard in de praktijk invulling in de kernen Sint Pancras en Koedijk? Wat wordt er gedaan en met welk resultaat?
3. Hoe wordt de invulling van overheidsnabijheid, het betrekken van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken door de inwoners van Sint Pancras en Koedijk ervaren? Wat wordt gewaardeerd en wat zijn aandachtspunten?
4. In hoeverre is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor de aandachtspunten van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en voor de gemeente als geheel? Zijn er alternatieven denkbaar?

⁷ Bijvoorbeeld Boogers, M. (2013). Hoe beoordelen inwoners hun gemeentebestuur en waar hangt dat oordeel van af? Bestuurswetenschappen, 2013(4), pp. 19-40.

⁸ Zie ook: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (12 december 2023). *Offerteaanvraag Evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard, met name t.a.v. Sint Pancras en Koedijk*. Den Haag.

5. Welke lessen zijn te trekken voor het beleid van de gehele gemeente Dijk en Waard?

1.2. Onderzoeksverantwoording

Deze evaluatie en verkenning is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de periode maart tot en met september 2024. Het onderzoek is namens de opdrachtgever begeleid door een begeleidingsgroep bestaande uit de portefeuillehouders bestuur van de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard, de gemeentesecretaris/algemeen directeur van de gemeente Dijk en Waard en een ambtelijk adviseur van zowel de provincie Noord-Holland als de gemeente Dijk en Waard. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties was ambtelijk betrokken bij deze begeleidingsgroep als agendalid.

In het **evaluatieve deel** van het onderzoek is allereerst het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid van gemeente Dijk en Waard geanalyseerd, in het bijzonder waar het de kernen Sint Pancras en Koedijk betreft. Daarnaast is onderzocht hoe de inwoners van beide kernen denken over overheidsnabijheid, het betrekken van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken van gemeente Dijk en Waard. Het beantwoordt daarmee deelvragen 1), 2) en 3).

Hiervoor zijn allereerst beleids- en uitvoeringsdocumenten van de gemeente over participatie en dorps- en kerngericht werken geanalyseerd, evenals gegevens die inzicht gaven in de leefbaarheid in de dorpen Sint Pancras en Koedijk. Daarnaast zijn de portefeuillehouder dorps- en wijkgericht werken, de gemeentesecretaris/algemeen directeur en relevante beleidsmedewerkers geïnterviewd. Een volledig overzicht van geïnterviewde functionarissen is opgenomen in bijlage 1.

Hierna zijn inwoners van Sint Pancras en Koedijk via een enquête gevraagd naar hun ervaringen met de gemeente Dijk en Waard. Voor het opstellen van de vragenlijst is gebruikgemaakt van de bevindingen uit de documentanalyse en de interviews en is voortgebouwd op het onderzoek dat I&O in 2019 ten behoeve van het herindelingsadvies heeft uitgevoerd. Waar mogelijk is in de formulering van vragen aangesloten bij dit eerdere onderzoek. Om ervoor te zorgen dat de vragenlijst zo goed mogelijk aansloot bij de aandachtspunten van inwoners, zijn twee afzonderlijke werksessies gehouden – één in Sint Pancras en één in Koedijk. Inwoners van de kernen zijn uitgenodigd voor deze werksessies via sociale media kanalen van de gemeente, een advertentie in GemeenteNieuws, een aankondiging op de gemeentewebsite en een persbericht dat door lokale media is overgenomen. In totaal meldden 7 inwoners van Koedijk en 43 inwoners van Sint Pancras zich aan voor de bewonersavond. Van de inwoners die zich aanmeldde namen in totaal circa 30 personen daadwerkelijk deel. Deelnemers aan de werksessies konden meedenken over wat “gemeente dichtbij inwoners”, “betrokken inwoners” en “kwaliteit voorzieningen en leefomgeving” voor hen betekenden, en wat ze van aan hun dorp hierover wilden vragen. Ook deze input is verwerkt in de uiteindelijke vragenlijst. Belangrijke thema's die inwoners naar voren brachten waren bijvoorbeeld de manier waarop de gemeente dorpen informeert of betreft bij haar plannen, leefbaarheid van de dorpen (zoals verkeersveiligheid en onderhoud openbare ruimte), en de mate waarin de gemeente Dijk en Waard oog heeft voor het eigen karakter van de dorpen.

Tussen 17 juni en 7 juli 2024 konden inwoners van Koedijk en Sint Pancras de vragenlijst invullen. Deze vragenlijst was via een open link beschikbaar via www.onderzoekdijkenwaard.nl. Invullers werd gevraagd hun e-mailadres op te geven waarna een bevestigingsmail werd gestuurd ter verificatie van de antwoorden. Antwoorden van invullers met postcodes buiten Sint Pancras en Koedijk (gedeelte gemeente Dijk en Waard) zijn niet meegenomen in de analyse. Verder zijn antwoorden gecheckt op invultijd (antwoorden van opvallend snelle invullers zijn extra nagelopen) en zijn open antwoorden

gecontroleerd (bijv. vaker voorkomen specifieke formuleringen). Tot slot is nagegaan via welke link inwoners bij de vragenlijst kwamen. De vragenlijst is op uiteenlopende manieren onder de aandacht gebracht van inwoners gedurende de looptijd van de enquête. Zo is er gericht geadverteerd op sociale media, zijn advertenties geplaatst via de digitale kanalen van DPG-media (nu.nl), is een papieren versie van de vragenlijst ter beschikking gesteld via dorps huis De Geist in Sint Pancras en De Binding in Zuid-Scharwoude, en zijn vragenlijsten verstrekt aan de Bonte Koe in Koedijk. Daarnaast is geadverteerd in GemeenteNieuws, zijn de deelnemers aan de werksessies tweemaal benaderd om de vragenlijst in te vullen en hun netwerk hiervan op de hoogte te brengen en is er een ansichtkaart huis aan huis bezorgd op alle bewoonde adressen in de dorpen Koedijk en Sint Pancras. De papieren versie van de vragenlijst konden inwoners via een retourenvelop kosteloos terugsturen.

In totaal hebben 464 inwoners de vragenlijst ingevuld, 398 uit Sint Pancras en 31 uit Koedijk. Van 35 invullers is de postcode onbekend. Uitsplitsingen van de antwoorden van deze groep lieten geen significante afwijkingen zien en zijn daarom meegenomen in de definitieve analyse. Inwoners konden zelf kiezen over welke onderwerpen ze hun mening wilden geven. 77% koos ervoor om over alle onderwerpen een mening te geven; 12% wilde alleen (of een combinatie van) vragen over inwonersbetrokkenheid invullen, 8% over overheids nabijheid en 16% over leefbaarheid. Analyse van de respons liet zien dat deze zowel in aantal als in spreiding over de twee dorpen voldoende was om representatieve uitspraken te kunnen doen.

In het **verkennende deel** is op basis van de evaluatie vooruitgekeken naar de toekomst van Sint Pancras en Koedijk. Onderzoeksvragen 4) en 5) zijn hier beantwoord. Hiervoor is nagegaan of een grenscorrectie met Alkmaar een duurzame oplossing is in het licht van de ervaringen van inwoners met de gemeente Dijk en Waard. Ook is hier ingegaan op alternatieve oplossingen en de lessen die te trekken zijn voor gemeente Dijk en Waard. Ten behoeve van deze verkenning hebben we de gemeente Alkmaar meermaals uitgenodigd om documenten met ons te delen en in gesprek te gaan om de situatie in Alkmaar beter te leren kennen en de reflectie te verrijken. De gemeente Alkmaar is niet ingegaan op deze uitnodiging.

2. Dorps- en wijkgericht werken & participatie in Dijk en Waard

Volgens het herindelingsadvies is het dorps- en wijkgericht werken een belangrijk instrument om tegemoet te komen aan de zorgen van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk bij de vorming van de nieuwe gemeente Dijk en Waard: *“Een belangrijk onderdeel is het kernenbeleid. Het kernenbeleid is een op dorpen en wijken afgestemd beleid voor de gehele nieuwe gemeente. Hiermee is nu al een start gemaakt in de dorpen Sint Pancras en Koedijk. De colleges willen hiermee niet alleen tegemoet komen aan de zorgen en wensen die in deze dorpen leven, maar vooral ook perspectief voor de toekomst bieden. We bieden u een robuuste nieuwe gemeente waarin sterke dorpen en wijken met een eigen karakter gewaarborgd blijven en waar nodig worden versterkt.”*⁹

Ook voor de andere dorpen in de nieuwe gemeente zou dit een goede manier kunnen zijn om overheidsnabijheid te behouden en te versterken.

In dit hoofdstuk staat het dorps- en wijkgericht werken en de wijze waarop participatie invulling krijgt in de gemeente Dijk en Waard centraal en beantwoorden we de volgende twee deelvragen:

- 1) Hoe zijn het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid in de gemeente Dijk en Waard ingericht?
- 2) Hoe krijgen het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid van de gemeente Dijk en Waard in de praktijk invulling in de kernen Sint Pancras en Koedijk? Wat wordt er gedaan en met welk resultaat?

2.1. Dorps- en wijkgericht werken

2.1.1. Doelen en uitgangspunten in dorps- en wijkgericht werken

Met het dorps- en wijkgericht werken, beoogt de gemeente Dijk en Waard tegemoet te komen aan de specifieke wensen en problemen van alle dorpen en wijken. Een belangrijke ambitie hierbij is om het dorps- en wijkgericht werken samen met de inwoners van de betreffende dorpen en kernen vorm te geven. Al voor de herindeling was door de toenmalige gemeente Langedijk een start gemaakt met dit kernenbeleid in Sint Pancras en Koedijk.¹⁰

⁹ Gemeenten Langedijk & Heerhugowaard (2021). *Herindelingsadvies gemeente Dijk en Waard*. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-fbc6d36b-4970-4a22-8d4e-2d9e9fbddd74/1/pdf/Herindelingsadvies%20Heerhugowaard-Langedijk.pdf>

¹⁰ Gemeenten Langedijk & Heerhugowaard (2021). *Herindelingsadvies gemeente Dijk en Waard*. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-fbc6d36b-4970-4a22-8d4e-2d9e9fbddd74/1/pdf/Herindelingsadvies%20Heerhugowaard-Langedijk.pdf>; Gemeente Langedijk (19-10-2020). Raadsmemo actieprogramma kernenbeleid Langedijk.

In het coalitieakkoord 2023-2026 beschrijven de coalitiepartners het dorps- en wijkgericht werken als essentieel middel om het contact en de samenwerking met de samenleving te versterken. Zo wordt gesteld:

“De gemeente is zichtbaar en benaderbaar binnen onze dorpen en wijken. Onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties weten ons te vinden en andersom. Raad en college gaan op werkbezoek bij andere gemeenten en organisaties om inspiratie op te doen over vernieuwende manieren om samen te werken en om hiervan te leren. (...) We gaan de dorpen en wijken in om te horen wat er speelt en wat van de gemeente wordt verwacht. Raadsleden worden uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn. Plannen in een dorp of wijk bedenken we het liefst samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties om vervolgens gezamenlijk te bepalen wat nodig is om deze plannen uit te voeren.”¹¹

Deze ambities zijn in 2023 verder geconcretiseerd in een programmaplan.¹² In dit programmaplan is opgenomen dat de gemeente samen met inwoners werkt aan lokale en maatschappelijke opgaven, waarbij per dorp of wijk wordt bekeken welke vorm hiervoor het meest passend is.

2.1.2. Dorps- en wijkgericht werken in de praktijk

In de analyse van het dorps- en wijkgericht onderscheiden we drie aspecten. Het eerste aspect is het gebiedsgericht werken in dorpen en wijken, het tweede is de bestuurlijke aandacht voor dorpen en wijken van de gemeenteraad en het college van B&W. Het derde aspect is de ambtelijke inbedding van het dorps- en wijkgericht werken.

1) Gebiedsgericht werken in dorpen en wijken

De gemeente is in 2023 gestart met het gebiedsgericht werken via een pilot in twee startgebieden: de Schilderswijk en de dorpen Noord- en Zuid-Scharwoude. Inmiddels is ook een vergelijkbaar traject gestart in Rivierenwijk, hoewel dit formeel geen onderdeel vormt van de pilot. In ieder startgebied is een data-analyse gemaakt. De vervolgstap is dat een gebiedsteam die data-analyse samen met inwoners vertaalt naar een gebiedsagenda en uitvoeringsagenda.¹³ In Noord- en Zuid-Scharwoude is de analyse door middel van bewonersavonden tot stand gekomen, in de Schilderswijk zijn hiervoor gesprekken gevoerd met professionals van maatschappelijke partners in de wijk (woningcorporaties, zorginstellingen, etc.).¹⁴ In de zomer van 2024 zijn de analyses afgemaakt en de dorps- en wijkagenda's

¹¹ Gemeente Dijk en Waard (2022). Coalitieakkoord 2023-2026 - Thuis in Dijk en Waard: Sociaal en Vooruitstrevend. Geraadpleegd op 27-8-2024 via:

https://www.dijkenwaard.nl/fileadmin/bestanden/Gemeentebestuur/College_van_B_en_W/Coalitieakkoord_19_december_2022.pdf

¹² Gemeente Dijk en Waard, Programmaplan Dorps- en Wijkgericht Werken.

¹³ Gemeente Dijk en Waard (24-10-2023), Collegebericht tussentijdse opbrengsten Dorps en Wijkgericht werken. Gemeente Dijk en Waard (04-07-2024). Presentatie evaluatie dorps- en wijkgericht werken Tafel de Binding.

¹⁴ Gemeenteraad Dijk en Waard (04-07-2024). Tafel de Binding: Beeldvormend – Dorps- en wijkgericht werken. Geraadpleegd op 27-8-2024 via: <https://bestuur.dijkenwaard.nl/Agenda/Index/6a70b293-3cff-409a-8eec-f3fcbea62778#dee98606-3525-4df8-bf80-4ecd6951aa50>; Presentatie evaluatie dorps- en wijkgericht werken, Raadstafel 4 juli 2024

opgesteld. Met de uitvoering van enkele concrete initiatieven is inmiddels gestart, zoals het realiseren van de attente plek in buurthuis de Ezel.¹⁵

Uit interviews en een eerste evaluatie¹⁶ blijkt dat de ervaringen met dorps- en wijkgericht werken in de startgebieden overwegend positief zijn. Zo zijn de inwonersavonden goed bezocht. Tegelijkertijd komt ook naar voren dat er te weinig ambtelijke capaciteit is om de opgestelde gebiedsagenda's uit te voeren. Ook blijkt de gebrekkige interne afstemming de voortgang van gebiedsprocessen enigszins in de weg te staan. In het programmaplan staat dat na evaluatie van de pilots gekeken wordt hoe de werkwijze geleidelijk in meerdere gebieden kan worden toegepast. In de interviews blijkt dat het onduidelijk is of en hoe er een vervolg wordt gegeven aan de pilot. Het is niet helder of en wanneer vergelijkbare gebiedsprocessen in andere gebieden worden opgestart. Zoals de ambtelijke capaciteit onvoldoende is voor het uitvoeren van de gebiedsagenda's, zo geven verschillende geïnterviewden ook aan dat deze onvoldoende is om voor alle gebieden een gebiedsagenda te maken. Ook is er onder geïnterviewden geen gedeeld beeld over nut en noodzakelijk om in alle dorpen en wijken een vergelijkbaar gebiedsproces toe te passen.

2) Bestuurlijke aandacht

Het tweede aspect betreft de rol van college en raad bij het dorps- en wijkgericht werken en bij de verdere ontwikkeling hiervan. Binnen het college is er een wethouder bestuurlijk verantwoordelijk voor het programma dorps- en wijkgericht werken in brede zin.¹⁷

In het programmaplan wordt ook de mogelijkheid van het werken met wijkwethouders overwogen. Zij zijn het eerste bestuurlijke aanspreekpunt van het dorp of de wijk. Ze weten wat er leeft en speelt en zijn nauw betrokken bij het maken van de gebiedsanalyse en het opstellen van een gebiedsagenda. Ook informeren ze andere portefeuillehouders en brengen deze bij elkaar wanneer nodig. Er is echter in afwachting van de pilot en de bevindingen in de startgebieden nog niet voor gekozen om het wijkwethouderschap voor alle dorpen en wijken in te voeren.¹⁸

Toch is in de praktijk nog wat onduidelijkheid over het al dan niet bestaan van wijkwethouders. Uit interviews blijkt dat niet voor alle ambtelijk betrokkenen duidelijk is of er wijkwethouders zijn en wat hun rol inhoudt. Naar buiten toe bestaat de rol van wijkwethouder in ieder geval niet. Op de website van de gemeente staat bijvoorbeeld niet per wethouder vermeld welke dorpen en wijken deze persoon in portefeuille heeft.

Los van het wijkwethouderschap heeft er sinds de gemeentelijke herindeling geen tour van collegeleden langs de verschillende gebieden plaatsgevonden. Wel hebben wethouders de startgebieden bezocht en zijn zij aanwezig geweest bij de bewonersavonden die daar zijn gehouden. Dit wil overigens niet zeggen dat collegeleden niet aanwezig zijn geweest in Koedijk en Sint Pancras. Die bezoeken hebben dan met name vanuit een specifieke portefeuille plaatsgevonden of waren gekoppeld aan een evenement, zoals

¹⁵ Gemeenteraad Dijk en Waard (04-07-2024). *Tafel de Binding: Beeldvormend – Dorps- en wijkgericht werken*. Geraadpleegd op 27-8-2024 via: <https://bestuur.dijkenwaard.nl/Agenda/Index/6a70b293-3cff-409a-8eec-f3fcbea62778#dee98606-3525-4df8-bf80-4ecd6951aa50>; Buurthuis De Ezel (z.d.). Nieuws: Attente plek "Het bruggetje" bij Buurthuis De Ezel. Geraadpleegd op 23 september 2024 via: <https://www.buurthuisdeezel.nl/Nieuws.html>

¹⁶ Presentatie evaluatie dorps- en wijkgericht werken, Raadstafel 4 juli 2024.

¹⁷ Gemeente Dijk en Waard (z.d.). *Dorps- en wijkgericht werken: Programmaplan*. Versie 6.2.

¹⁸ Gemeente Dijk en Waard (z.d.). *Dorps- en wijkgericht werken: Programmaplan*. Versie 6.2.; Presentatie evaluatie dorps- en wijkgericht werken, Raadstafel 4 juli 2024.

een werkbezoek aan de tennishal of het Poppodium B3 en de aanwezigheid bij de intocht van Sinterklaas. In de afgelopen twee jaar zijn wethouders gezamenlijk circa zo'n acht keer per jaar in Sint Pancras en Koedijk geweest.¹⁹

De gemeenteraad heeft zijn werkwijze eveneens niet ingericht op gebiedsprocessen in dorpen en wijken. Aandacht van de raad voor dorpen en wijken blijkt op basis van documenten vooral reactief. We zien terug dat signalen uit dorpen en wijken worden geagendeerd, maar we hebben geen indicaties dat de gemeenteraad actief naar dorpen en wijken toegaat om in gesprek te gaan. Dit wil niet zeggen dat door individuele raadsleden dit contact niet wordt opgezocht, wel dat dit niet is ingebed in de werkwijze van de gemeenteraad. Ook in dit opzicht is er in Dijk en Waard geen structurele bestuurlijke aandacht voor het dorps- en wijkgericht werken.

3) *Ambtelijke inbedding*

Het laatste aspect heeft betrekking op de manier waarop de ontwikkeling van het dorps- en wijkgericht werken is ingebed in het functioneren van de ambtelijke organisatie. Het gaat daarbij om organisatieontwikkeling en inrichting, beleidsontwikkeling en uitvoering, communicatie en HRM-beleid. De ambtelijke projectleiders dorps- en wijkgericht werken dragen hier met de gemeentesecretaris/algemeen directeur een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor. Uit interviews blijkt de ambtelijke inbedding van het dorps- en wijkgericht werken nog betrekkelijk zwak te zijn. Het dorps- en wijkgericht werken is namelijk niet ingericht als afdeling, maar als programma. Voor het daadwerkelijk uitvoeren van acties naar aanleiding van signalen uit de dorpen en wijken, zijn ambtelijk projectleiders sterk afhankelijk van collega's van diverse beleidsafdelingen. In de interviews komt naar voren dat omdat de organisatie van de nieuwe gemeente volop in ontwikkeling is en een groot personeelsverloop heeft gekend, de contacten met beleidsafdelingen niet altijd even gemakkelijk verlopen. De organisatieontwikkeling van de ambtelijke organisatie die dit jaar is ingezet, beoogt hier onder meer verbeteringen in aan te brengen.

2.1.3. Dorps- en wijkgericht werken in relatie tot Sint Pancras en Koedijk

Hoewel het gezien alle aandacht in het herindelingsproces voor de hand zou liggen om Koedijk en Sint Pancras onderdeel uit te laten maken van de pilot dorps- en wijkgericht werken, is hier bewust niet voor gekozen door de gemeente. In interviews wordt aangevoerd dat beide dorpen anders een voorrangspositie zouden krijgen ten opzichte van de overige gebiedsdelen. En: in de toenmalige gemeente Langedijk was er al veel aandacht geweest voor de inwoners van beide dorpen, ook over concreet beleid. In interviews zijn daarvan de volgende voorbeelden genoemd:

- De rond de herindeling gevoerde dorpsgesprekken in Koedijk.
- De initiatievencampagne in 2021 waarbij Langedijkse burgers initiatieven konden indienen. Er was een gemeentelijk budget beschikbaar voor de initiatieven die in een stemronde onder inwoners de meeste stemmen zouden krijgen. Het winnende initiatief is het plaatsen van wandelbankjes in alle kernen en wijken.²⁰ Hier is € 18.240 voor uitgetrokken.²¹ In november 2023

¹⁹ Overzicht werkbezoeken aan Koedijk en Sint Pancras door een of meerdere collegeleden, dd. 2 mei 2024.

²⁰ <https://www.dagbladdijkenwaard.nl/gemeente/initiatievencampagne-groot-succes-5-initiatieven-krijgen-ondersteuning-bij-de-uitvoering>

²¹ <https://dijkenwaardcentraal.nl/nieuws/60090091-vijf-winnaars-in-langedijker-initiatievencampagne-met-75-000-euro>

is het eerste bankje geplaatst.²² Bij de winnende initiatieven zitten ook twee initiatieven specifiek in Sint Pancras, namelijk € 11.500 voor de herinrichting van het Beverplein en € 5.000 om Sint Pancras te vergroenen en de tuindersgeschiedenis te doen herleven. Deze campagne heeft in de nieuwe gemeente geen concreet vervolg gekregen.

- Concrete projecten zoals de realisatie van een Integraal Kind Centrum en de revitalisatie van het sportcomplex van sportvereniging Vrone in Sint Pancras (zie ook onder participatie).

Met de onduidelijkheid over hoe een vervolg zal worden gegeven aan de pilot en de startgebieden, is het ook onduidelijk wanneer en hoe het dorps- en wijkgericht werken in Sint Pancras en Koedijk invulling zal krijgen.

2.2. Participatiebeleid

2.2.1. Doelen en uitgangspunten participatiebeleid

Participatiebeleid is breder dan het dorps- en wijkgericht werken van de gemeente. Tegelijkertijd speelt het een rol bij een van de doelstellingen in het dorps- en wijkgericht werken om inwoners te ondersteunen bij het uitvoeren van initiatieven. Daarom kijken we hier naar de verschillende onderdelen van het participatiebeleid.

Participatieverordening

De gemeenteraad van Dijk en Waard heeft in november 2023 een participatieverordening vastgesteld, die vanaf 1 januari 2024 van kracht is. Hierin staat dat participatie in Dijk en Waard in beginsel wordt toegepast wanneer te verwachten is dat inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven of belanghebbenden in aanzienlijke mate worden geraakt door het beleid of besluit of wanneer te verwachten is dat een van deze actoren relevante ervaringskennis of inzichten kan toevoegen. Volgens de participatieverordening stelt het gemeentebestuur bij de start van elk participatieproces vast op welke manier participatie wordt toegepast en maakt dit besluit bekend. In een participatienota worden het doel en de kaders van participatie, de beïnvloedingsruimte, de wijze van communicatie en de mogelijkheden om te reageren vastgelegd. Van ieder participatietraject maakt de gemeente een eindverslag.

Reisgids participatie (voor ambtenaren en bestuurders)

In juni 2022 is een 'reisgids samenwerken' opgesteld voor ambtenaren en bestuurders. De reisgids is bedoeld als leidraad voor de ambtelijke organisatie en het bestuur voor de gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven met inwoners en organisaties in dorpen en wijken. De gids is daarmee ook onderdeel van het programma dorps- en wijkgericht werken. In de gids zijn een aantal samenwerkingsroutes nader uitgewerkt, waarbij de gemeente ofwel aansluit bij een initiatief uit de samenleving, zelf een initiatief start, of dorps- en wijkgesprekken voert. Verder bevat de gids een aantal tips en voorbeelden rond participatie. Daarmee is de reisgids een opvallend uitgebreid document. Desondanks is het niet duidelijk in welke gevallen welke samenwerkingsroute moet worden gevolgd. De reisgids is een inspiratiedocument, maar biedt geen instructie aan ambtenaren over de route of werkvorm die het best bij ieder beleidsproces past. Uit interviews blijkt dat de reisgids enkel als leidraad dient.

²² <https://streekstadcentraal.nl/60097702-eerste-bankje-uit-initiatievecampagne-geplaatst-in-noord-scharwoude>

2.2.2. Participatiebeleid in de praktijk

In interviews wordt aangegeven dat participatie over het algemeen vrij goed verloopt bij ruimtelijke besluitvormingsprocessen die door de gemeente zijn geïnitieerd. Een voorbeeld dat veelvuldig terugkomt in interviews als een succesvol voorbeeld van participatie, is het traject rondom het opstellen van de plannen om het sportcomplex SV Vrone te revitaliseren. In dit participatietraject zijn door omwonenden wensen geuit, waaraan voor een groot gedeelte tegemoetgekomen kon worden en waardoor het voorlopig ontwerp voor de buitenruimte breed werd gedragen.²³

In alle andere gevallen zien geïnterviewden drie praktische knelpunten. Allereerst is het niet duidelijk hoe participatie wordt vormgegeven als het gaat om projecten die door burgers zijn geïnitieerd. In de gemeentelijke begroting zijn alle bedragen duidelijk geormerkt, waardoor flexibel inspelen op wensen van inwoners niet eenvoudig is. Een tweede knelpunt betreft de moeilijkheid om participatie vorm te geven bij onderwerpen die in de praktijk vaak domein-overstijgend zijn, zoals de ontwikkeling van dorpen en wijken, terwijl de ambtelijke organisatie juist vooral binnen domeinen werkt. Het laatste knelpunt gaat over de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Het college heeft harde beleidsdoelstellingen geformuleerd die binnen een bepaald tijdpad gerealiseerd moeten worden. Een voorbeeld hiervan is de in het coalitieakkoord geformuleerde ambitie om 10.000 woningen te bouwen. Uitgebreide participatietrajecten kosten tijd en kunnen het halen van deze beleidsdoelstellingen in de weg staan. Andersom is de ervaring van geïnterviewden dat bewoners verwachten dat wat zij inbrengen snel gerealiseerd kan worden, of dat vragen snel beantwoord kunnen worden, terwijl er binnen de gemeentelijke organisatie meer tijd nodig is om op initiatieven van inwoners te reageren dan dat inwoners verwachten.

2.3. Conclusies over de inrichting en werking van het dorps- en wijkgericht werken en participatiebeleid

We sluiten dit hoofdstuk af met twee conclusies. Deze conclusies zijn echter te bezien in de context van een nieuwe, zich nog ontwikkelende gemeente.

Om de conclusies over het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid goed op waarde te kunnen schatten, is het goed te beseffen dat het genoemde beleid nog in ontwikkeling is. En dat geldt ook voor de ambtelijke organisatie en het bestuur van Dijk en Waard. Uit verschillende herindelingsonderzoeken blijkt dat het minimaal één bestuursperiode duurt – en vaak nog wat langer – voordat het bestuur en de organisatie van de nieuwe gemeente optimaal functioneren. In die opstartperiode ligt de focus meer op het opbouwen van interne bestuurlijke en ambtelijke werkprocessen, dan op de samenleving.²⁴ Denk bijvoorbeeld aan de inspanningen die nodig zijn om het beleid en verordeningen van de voormalige gemeenten te harmoniseren.²⁵ Daarbij speelt ook, dat de voorbereiding op de fusie sterk is gehinderd door beperkingen als gevolg van de coronapandemie. Dat zorgt ervoor dat de opstartperiode van de gemeente meer energie kost en wat meer tijd vergt dan bij nieuw gevormde gemeenten normaal het geval is. Het bestuur en de organisatie van de gemeente zijn

²³ Gemeente Dijk en Waard (02-04-2024). *Raadsvoorstel kredietaanvraag project SV Vrone*.

²⁴ Zie: Boogers, M. & P.W. Tops (1998), Gemeentelijke herindeling als proces van culturele modernisering, in: *Bestuurswetenschappen*, 56 (6), 334- 345. Beerenpoot, R., Fraanje, R, Herweijer, M. (2009), *Processen en effecten van herindeling*, Alphen aan den Rijn: Kluwer; Ferket, J., M. Schultz, M. van Twist & M. van der Steen (2014), 'Herwaardering van herindeling: een evaluatie van 10 jaar gemeentelijke herindelingen, in Gelderland, Limburg en Overijssel', in: *Bestuurswetenschappen* 68 (1), pp. 58-69

²⁵ Wet Algemene regels herindelingen (Wet Ahri), art. 28.

dus nog volop in ontwikkeling, waardoor het lastig is om het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid hier meteen een goede plaats in te geven.

De gemeente is zich ervan bewust dat zij haar einddoel nog niet heeft bereikt en heeft daartoe dit jaar een organisatieontwikkeling ingezet die de komende tijd verder zijn beslag zal krijgen. Deze omstandigheden zijn belangrijk om mee te nemen in het wegen van de conclusies, namelijk dat 1) de bestuurlijke en ambtelijke inbedding van het dorps- en wijkgericht werken nog zwak ontwikkeld is en 2) het participatiebeleid vooral nog wordt toegepast bij door de gemeente geïnitieerde ruimtelijke projecten. Tegelijkertijd biedt een jonge organisatie die nog volop in ontwikkeling is en waarin men zich ervan bewust is dat er nog werk is te verzetten, ook kansen om gericht verbeteringen door te voeren.

Conclusie 1: De bestuurlijke en ambtelijke inbedding van het dorps- en wijkgericht werken is nog zwak ontwikkeld.

Na de vorming van gemeente Dijk en Waard is meteen gestart met het inrichten van het dorps- en wijkgericht werken. Het doel hiervan was het behoud van de zichtbaarheid en benaderbaarheid van het bestuur, ondanks de door de fusie groter geworden gemeente. Dit beleid bevindt zich op dit moment nog in de pilotfase, waarbij in twee startgebieden ervaringen zijn opgedaan. Omdat Sint Pancras en Koedijk geen onderdeel van de pilot zijn, is het dorps- en wijkgericht werken nog niet specifiek op beide kernen gericht.

De ervaringen met de pilot dorps- en wijkgericht werken zijn gemengd. Aan de ene kant ervaren gesprekspartners het als een goede manier om samen met inwoners plannen te ontwikkelen voor de ontwikkeling van hun dorp of wijk, maar tegelijkertijd ontbreekt het aan ambtelijke capaciteit en bestuurlijke urgentie om deze plannen te realiseren. Meer in het algemeen concluderen we dat het dorps- en wijkgericht werken een succesvolle manier is om zicht te krijgen op de problemen en wensen van de dorpen en wijken, terwijl het lastig blijkt om hier vervolgens effectief op in te spelen. Dit komt doordat het programma dorps- en wijkgericht werken onvoldoende verbonden is met het bestuur en de ambtelijke organisatie. De bestuurlijke aandacht voor het dorps- en wijkgericht werken en de ambtelijke inbedding hiervan zijn nog niet goed ontwikkeld. Hierdoor rust veel op de schouders van enkele portefeuillehouders en ambtenaren.

Conclusie 2: Het participatiebeleid wordt nog vooral toegepast bij door de gemeente geïnitieerde ruimtelijke projecten.

Hoewel het participatiebeleid is gericht op het samen met inwoners aanpakken van maatschappelijke vraagstukken, richt het zich nog vooral op het organiseren van inspraak in gemeentelijk beleid. Met name bij ruimtelijke initiatieven loopt dit in de ervaring van geïnterviewden vrij goed. Het inspelen op initiatieven uit de samenleving, op ruimtelijk vlak of anderszins, is weliswaar verankerd in de gemeentelijke participatieverordening, maar in de praktijk nog niet goed ontwikkeld. Onder meer de bestuurlijke en ambtelijke verkokering van het beleid, waarbij mensen en middelen zijn gekoppeld aan sectorale taakvelden, maakt het lastig om flexibel in te spelen op signalen van burgers.

3. Ervaringen inwoners Dijk en Waard

Via een vragenlijst konden inwoners van Sint Pancras en Koedijk hun ervaringen met de gemeente Dijk en Waard delen op de thema's inwonersbetrokkenheid, overheidsnabijheid en leefbaarheid. Deze vragenlijst is mede tot stand gekomen op basis van de inbreng van inwoners op twee bewonersavonden (een in Sint Pancras en een in Koedijk) over wat voor hen belangrijke onderwerpen waren.

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdbevindingen uit de enquête. Uitsplitsingen voor inwoners uit Sint Pancras en Koedijk zijn alleen weergegeven als er verschillen in hun ervaring bestonden.²⁶ In bijlage 2 van deze rapportage is een volledig overzicht van het aantal invullers en de antwoorden op alle vragen opgenomen. Daarmee beantwoorden we de volgende deelvraag in dit hoofdstuk:

- 3) Hoe wordt de invulling van overheidsnabijheid, het betrekken van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken door de inwoners van Sint Pancras en Koedijk ervaren? Wat wordt gewaardeerd en wat zijn aandachtspunten?

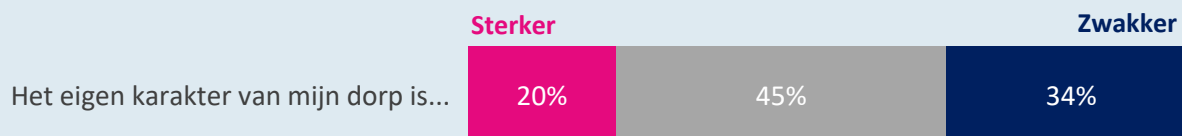
3.1. Ervaringen inwoners

3.1.1. Inwonersbetrokkenheid

Karakter van het dorp

Een grote meerderheid (92%) is het eens met de stelling dat de dorpen Koedijk en Sint Pancras een eigen karakter hebben. De meeste inwoners (42%) vinden dat het karakter van het dorp niet is veranderd sinds ze onderdeel uitmaken van de gemeente Dijk en Waard. Voor 20% is het eigen karakter van hun dorp sterker geworden, 34% oordeelt dat dit juist verzwakt is.²⁷ Inwoners uit Koedijk (57%) zijn hier vaker neutraal over dan inwoners uit Sint Pancras (46%). In de mate waarin wordt geoordeeld dat het eigen karakter sterker of juist zwakker is geworden, zien we geen verschil.

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is het eigen karakter van mijn dorp...
(slidervraag, N = 393).

²⁶ In verband met het lage aantal inwoners uit Koedijk zijn verschillen tussen de inwoners uit beide dorpen niet getoetst op statistische significantie. Specifieke uitspraken over Koedijk en Sint Pancras zijn daarom indicatief.

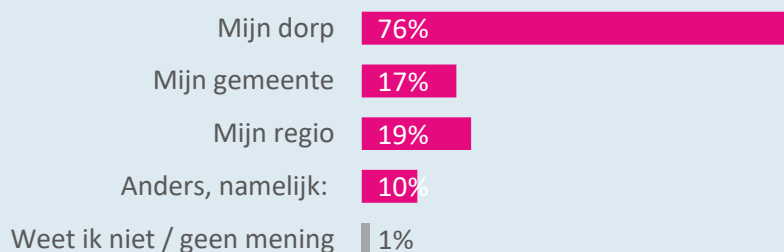
²⁷ Door afronding van percentages op hele getallen komt de optelsom van categorieën niet altijd tot precies 100%.

Verbondenheid met dorp, gemeente en regio

Driekwart van de inwoners (76%) voelt zich het meest verbonden met andere mensen in het dorp (83% van de inwoners uit Koedijk die deelnamen aan de vragenlijst, 75% van de inwoners uit Sint Pancras). Slechts 17% voelt zich verbonden met de gehele gemeente en 19% met de regio. Verder koos 10% voor de optie 'Anders, namelijk...'. Hiervan noemde een op de drie inwoners Alkmaar, de overige twee derde antwoordde variërend van 'alle bovenstaande antwoordopties' tot 'andere plekken in Nederland (of het buitenland)'.

Wat vindt u? Ik voel me het meest verbonden met mensen in... (meerkeuzevraag, N = 413)

3.1.2. Overheidsnabijheid

Meedenken en meedoen met de plannen van de gemeente

Inwoners zijn verdeeld over de mate waarin zij kunnen meedenken met de plannen van de gemeente. Waar 45% vindt dat dorpsbewoners goed kunnen meedenken met de plannen van de gemeente, geeft een ongeveer gelijke groep van 44% aan dat dit juist niet het geval is. De tevredenheid over de mate waarin inwoners kunnen meedenken over het beleid van de gemeente is vergeleken met gelijksoortige gemeenten betrekkelijk hoog: daar is maar 34% tevreden hierover.²⁸

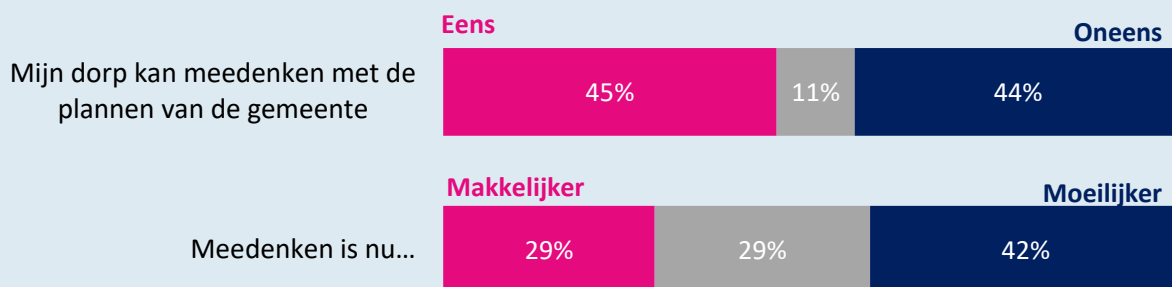
Ervaringen van inwoners uit Koedijk zijn minder positief dan inwoners van Sint Pancras; slechts 32% van de inwoners uit Koedijk die meededen aan de vragenlijst, vindt dat ze mee kan denken en doen met de plannen van de gemeente ten opzichte van 47% van de inwoners uit Sint Pancras.

Sinds Sint Pancras en Koedijk onderdeel uitmaken van de gemeente Dijk en Waard, wordt meedenken en meedoen met gemeentelijke plannen als lastiger ervaren: 42% vindt het moeilijker, 29% is er neutraal over, 29% zegt dat dit juist makkelijker is geworden. Uit de open antwoorden blijkt dat men vindt dat er weinig geluisterd wordt naar de inwoners en dat hen slechts beperkte informatie over het gemeentelijk beleid wordt verstrekt. In Sint Pancras wordt ook de opgeheven dorpsraad door verschillende inwoners genoemd; het opheffen van de dorpsraad is voor hen een teken dat er onvoldoende geluisterd wordt naar de inwoners.

²⁸ www.waarstaatjegemeente.nl

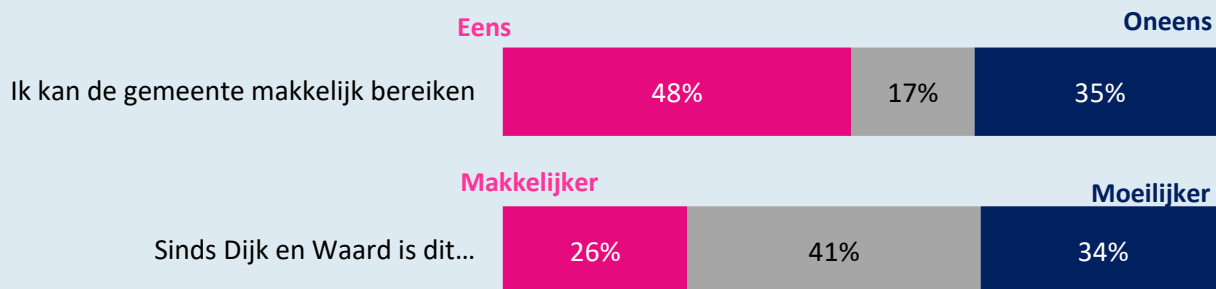
Mijn dorp kan meedenken of meedoen met de plannen van de gemeente Dijk en Waard (slidervraag, N = 378); **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is meedenken of meedoen met de gemeente makkelijker/ moeilijker** (slidervraag, N = 364)

Bereikbaarheid van het gemeentebestuur en gemeentelijke organisatie

Bijna de helft van de inwoners (48%) vindt het makkelijk om de gemeente te bereiken voor vragen of opmerkingen. Voor de meeste inwoners (41%) is dat niet veranderd sinds het dorp onderdeel uitmaakt van de gemeente Dijk en Waard. Voor 26% is het makkelijker geworden, maar voor 34% juist moeilijker. In Koedijk vindt men vaker dat de bereikbaarheid van het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie is afgenomen.

Ik kan de gemeente makkelijk bereiken voor vragen of opmerkingen (slidervraag, N = 358); **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is het bereiken van mijn gemeente voor vragen of opmerkingen makkelijker/moeilijker...** (slidervraag, N = 338).

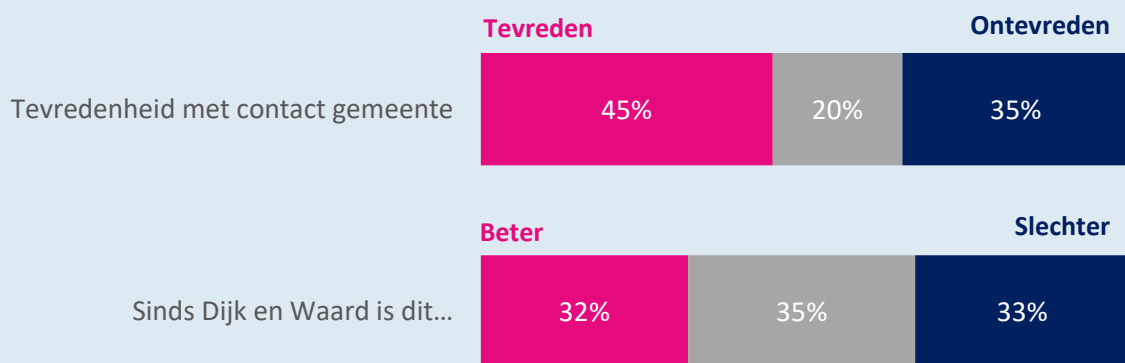

Van de inwoners heeft 80% in de afgelopen jaren contact met de gemeente gehad voor een ID, rijbewijs of reisdocument, meldingen over de openbare ruimte, vergunningen, belastingen, klachten en bezwaren. Gemiddeld was 45% tevreden over de dienstverlening door de gemeente, 20% stond er neutraal tegenover en 35% gaf aan ontevreden te zijn. Wel zien we grote verschillen in het type dienstverlening. Inwoners zijn het meest tevreden over het aanvragen of ophalen van een identiteitsbewijs (80% is tevreden), terwijl ze – wellicht niet verwonderlijk – het minst tevreden zijn over het indienen van een klacht of bezwaar (25% is tevreden).

Inwoners zijn verdeeld over de vraag of het contact verbeterd of juist slechter is geworden sinds het dorp onderdeel is van Dijk en Waard; 32% vindt dat het beter is geworden, 35% zegt dat het gelijk is gebleven, en 33% is van mening dat het contact met de gemeente juist slechter is geworden. Gevraagd naar een toelichting, werd onder andere gewezen op het gebrek aan persoonlijk contact en de wat zakelijke houding van medewerkers.

Hoe tevreden bent u over de manier waarop u geholpen bent tijdens uw contact over... (slidervraag, N = 164);²⁹ **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, vind ik het contact met mijn gemeente beter/slechter...** (slidervraag, N = 341)

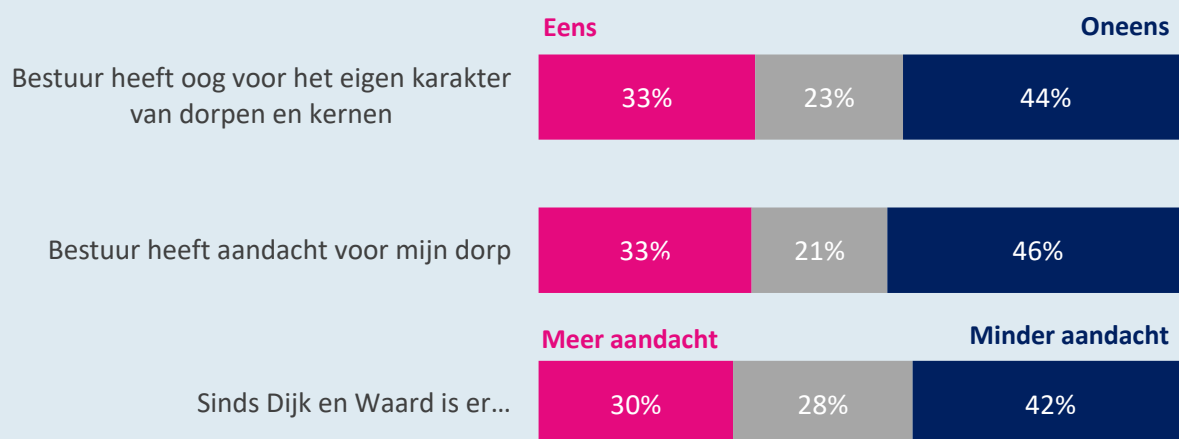
Dorpsgericht werken

Inwoners zijn relatief vaak ontevreden over de mate waarin gemeente Dijk en Waard tegemoet komt aan de eigen wensen en problemen van hun dorp. Van alle inwoners vindt 44% dat het bestuur onvoldoende oog heeft voor het eigen karakter van hun dorpen en kernen, tegenover 33% die oordeelt dat het bestuur hier juist wel oog voor heeft. Daarbij vindt in totaal 46% dat het bestuur van de gemeente onvoldoende aandacht heeft voor zijn/haar dorp, terwijl 33% van de inwoners dat wél vindt. Ook ervaren de meeste inwoners dat dit slechter is geworden sinds het dorp deel uitmaakt van de gemeente Dijk en Waard: 42% vindt dat er minder aandacht is voor zijn/haar dorp; 30% ziet juist dat de aandacht voor zijn/haar dorp is toegenomen. De ontevredenheid is groter in Koedijk dan in Sint Pancras: in Koedijk vindt 69% van de inwoners dat het bestuur van Dijk en Waard te weinig aandacht heeft voor het dorp, in Sint Pancras is 44% hierover ontevreden.

²⁹ Gemiddelde percentages bij minimaal 30 invullers per subcategorie, te weten: melding openbare ruimte, aanvragen of ophalen van identiteitskaart, rijbewijs of reisdocument, gemeentelijke belastingen, of een klacht of bezwaar indienen.

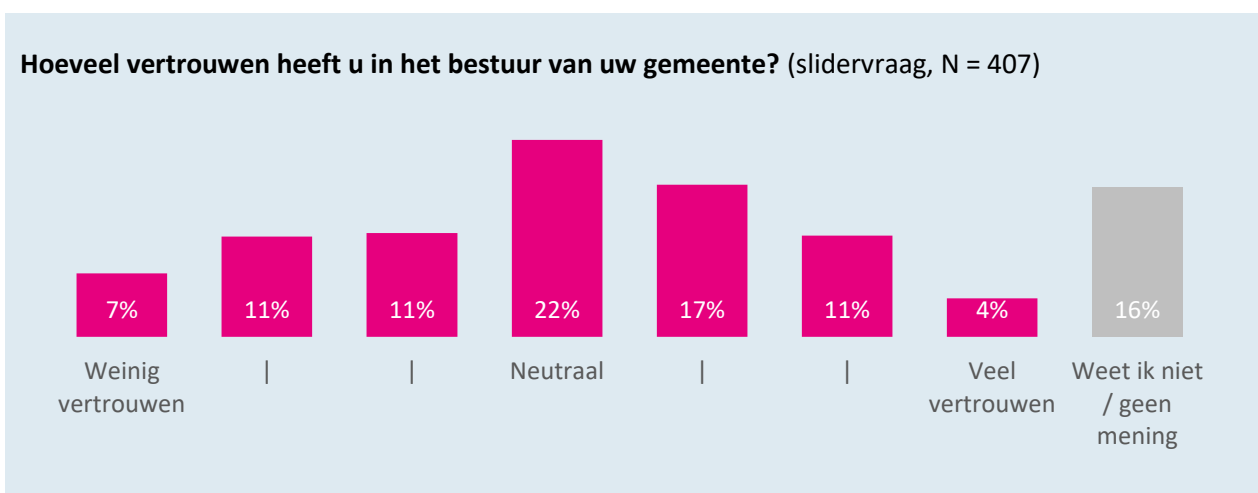
Het bestuur van de gemeente Dijk en Waard heeft oog voor het eigen karakter van de verschillende dorpen en kernen in de gemeente (slidervraag, N = 348); Het bestuur van de gemeente Dijk en Waard heeft aandacht voor mijn dorp (slidervraag, N = 373); Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, heeft het bestuur van de gemeente meer/minder aandacht voor mijn dorp (slidervraag, N = 359).

Vertrouwen in gemeentebestuur

Als het gaat over het algemene vertrouwen in het gemeentebestuur, valt op dat veel inwoners hier neutraal tegenover staan (22%) of er geen mening over hebben (16%). In totaal heeft 32% vertrouwen in het bestuur van de gemeente Dijk en Waard, terwijl 29% weinig vertrouwen heeft.

Om te duiden in hoeverre het vertrouwen van inwoners van Sint Pancras en Koedijk in het gemeentebestuur hoog of laag te noemen is, vergelijken we deze cijfers met het vertrouwen van inwoners in de lokale overheid in Nederland. Uit gegevens van de burgerpeiling van Waarstaatjegemeente.nl volgt dat in 2024 in heel Nederland gemiddeld 21% vertrouwen had in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd. In vergelijkbare gemeenten als Dijk en Waard was dat circa 30%. Kortom, inwoners van Sint Pancras en Koedijk hebben in vergelijking met alle Nederlandse gemeenten relatief veel vertrouwen in het gemeentebestuur en het vertrouwen is vergelijkbaar voor soortgelijke gemeenten als Dijk en Waard.³⁰

3.1.3. Leefbaarheid

Voor inwoners zijn drie elementen belangrijk voor het woonplezier in hun dorp: de dorpse identiteit (het dorpse gevoel voor 78% en de eigenheid van het dorp voor 68% van de inwoners), de groene rustige omgeving (de groene omgeving voor 75% en de rust voor 65% van de inwoners) en de voorzieningen (voor 68% van de inwoners). Belangrijke voorzieningen in Sint Pancras zijn onder andere de supermarkt, plekken om te sporten, de drogist, dorps huis de Geist of de basisscholen. Voor Koedijk zijn dit bijvoorbeeld het café, de speeltuin, goede wegen en de rust en ruimte.

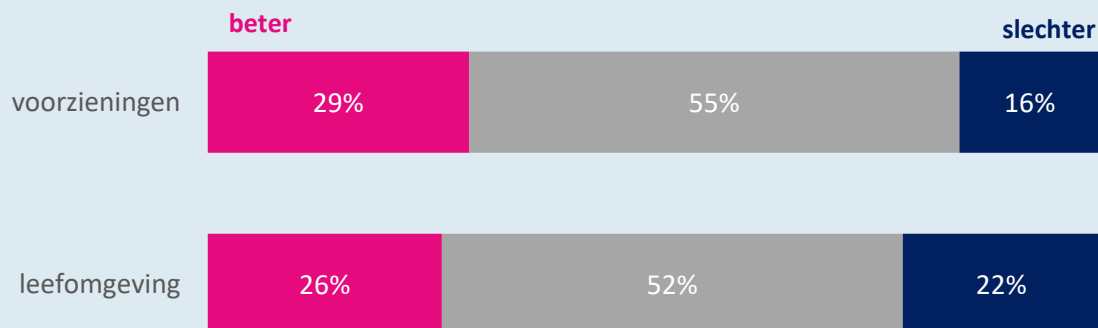
³⁰ Burgerpeiling via www.waarstaatjegemeente.nl. Waar we spreken over vergelijkbare gemeenten als Dijk en Waard hanteren we de typologie die Waarstaatjegemeente.nl in 2024 lanceerde. Dijk en Waard valt binnen deze typologie onder 'centrale woongemeenten met landelijk karakter'. Voor meer informatie over deze typologie zie: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/nieuws/Waarstaatjegemeente-lanceert-typologie-van-Nederlandse-gemeenten/320>. De burgerpeiling is in 2024 niet in alle gemeenten uitgevoerd. Voor het vergelijken van het vertrouwen in vergelijkbare gemeenten als Dijk en Waard is daarom uitgegaan van het gemiddelde van de gemeenten binnen deze categorie die in de afgelopen 3 jaar (2022, 2023 of 2024) een meting hebben uitgevoerd. Indien een gemeente in meerdere van deze jaren een peiling heeft gedaan hebben we het meest recente cijfer als uitgangspunt genomen.

Slechts 16% van de inwoners vindt dat de voorzieningen slechter zijn geworden sinds het dorp deel uitmaakt van de gemeente Dijk en Waard. De groep die dit vindt geeft bijvoorbeeld aan dat de gemeente traag handelt en het lang duurt voordat iets van de grond komt, of ze zijn ontevreden over het onderhoud van wegen of groenvoorzieningen. Hier tegenover staat een grotere groep van 29% die juist vindt dat de voorzieningen zijn verbeterd. Voor inwoners uit Sint Pancras zijn De HugoHopper en de ondersteuning van SV Vrone hier positieve voorbeelden van. Groenvoorziening en wegenonderhoud worden hier ook genoemd als voorbeelden waaruit blijkt dat voorzieningen beter zijn geworden. Niettemin vindt meer dan de helft van de inwoners dat de kwaliteit van de voorzieningen gelijk is gebleven.

Soortgelijke cijfers zijn waar te nemen op de vraag hoe de kwaliteit van de leefomgeving zich heeft ontwikkeld. Ruim de helft (52%) van de inwoners vindt dat de kwaliteit van de leefomgeving gelijk is gebleven sinds het dorp deel uitmaakt van de gemeente Dijk en Waard. Voor 26% is de leefomgeving beter geworden, 22% vindt dat de leefomgeving is verslechterd. Waar sommige inwoners tevreden zijn over het onderhoud van de openbare ruimte, vinden anderen juist dat het onderhoud minder goed en minder vaak gebeurt. Andere redenen voor het slechter worden van de leefomgeving zijn de verkeersveiligheid, een ervaren gebrek aan handhaving op overlast en het hoge grondwaterpeil dat de huizen en gezondheid van inwoners aantast.

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, zijn de voorzieningen beter/slechter (slidervraag, N = 375); **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is de leefomgeving...** (slidervraag, N = 432).

3.2. Conclusies over ervaringen inwoners Sint Pancras en Koedijk met de gemeente Dijk en Waard

We sluiten dit hoofdstuk af met een drietal conclusies (en nummeren daarbij verder vanaf de twee conclusies die we in hoofdstuk 2 formuleerden over het dorps- en wijkgericht werken en participatie).

Voorafgaand aan deze conclusies merken we op dat de resultaten van de enquête bovenal laten zien dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk zowel genuanceerd als verschillend denken over de manier waarop gemeente Dijk en Waard invulling geeft aan inwonersbetrokkenheid, overheidsnabijheid en leefbaarheid. Inwoners die positief en negatief zijn over hun ervaringen met de gemeente op deze onderdelen houden elkaar overwegend in evenwicht, of de grootste groep inwoners staat er neutraal

tegenover. Ook als gevraagd wordt naar veranderingen in inwonersbetrokkenheid, overheidsnabijheid en leefbaarheid, ziet men over het algemeen geen sterke verbeteringen of verslechtering sinds het dorp onderdeel uitmaakt van Dijk en Waard. Niettemin vallen een aantal zaken op.

Conclusie 3: Inwoners van Sint Pancras en Koedijk voelen zich verbonden met hun eigen dorp en hechten waarde aan de eigen identiteit.

Het overgrote deel van de inwoners die de vragenlijst invulden vindt dat Sint Pancras en Koedijk een eigen karakter hebben. Dat eigen karakter is er nog steeds, ook sinds de dorpen onderdeel zijn van Dijk en Waard. Uit de open antwoorden op verschillende vragen en de vraag wat inwoners belangrijk vinden voor hun woonplezier, maken we op dat inwoners dat eigen karakter waarderen. In dit licht is het ook niet verwonderlijk dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk in sterke mate gericht zijn op hun eigen dorp, veel meer dan op de gemeente als geheel of de regio. De verbondenheid met Alkmaar wordt weliswaar genoemd, maar slechts door een kleine minderheid.

Conclusie 4: Inwoners zijn kritischer over hoe de aandacht voor Sint Pancras en Koedijk zich heeft ontwikkeld en de invloed die zij kunnen hebben op plannen.

Als het gaat over het behouden of versterken van het eigen karakter van Sint Pancras en Koedijk, is het belangrijk oog te hebben voor overheidsnabijheid. Op dit punt zijn inwoners van beide dorpen over het algemeen wat kritischer, met name hoe de aandacht voor de dorpen en de invloed die zij op plannen kunnen hebben, zich heeft ontwikkeld. Hoewel eerder de grootste groep aangaf dat dit eigen karakter er nog steeds is of zelfs sterker is geworden, lijkt hier een zorg te liggen voor inwoners. Dit is onder meer terug te zien in het relatief grote aantal inwoners dat vindt dat het moeilijker is geworden om invloed uit te oefenen op het gemeentelijke beleid ten aanzien van hun dorp. Ook vinden zij dat het gemeentebestuur wat minder bereikbaar is geworden en dat er wat minder bestuurlijke aandacht is voor hun dorp.

Conclusie 5: Inwoners zijn overwegend positief over de leefbaarheid van de dorpen en hoe dat zich heeft ontwikkeld sinds het ontstaan van de gemeente Dijk en Waard.

Zowel over voorzieningen als over de kwaliteit van de leefomgeving zijn de inwoners van Sint Pancras en Koedijk overwegend positief én ziet het merendeel ofwel geen verschil sinds het ontstaan van de gemeente Dijk en Waard of ervaart een verbetering. Met name voor groenvoorzieningen en wegenonderhoud geldt dat er wel degelijk verbeteringen worden ervaren, maar dat er ook nog werk is te verzetten.

4. Verkenning

Het doel van deze verkenning is om te reflecteren op duurzame oplossingen voor de overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken ten aanzien van Sint Pancras en Koedijk. Hiertoe vatten we in deze verkenning eerst de resultaten van de evaluatie samen, zodat duidelijk is waarvoor precies een duurzame oplossing gewenst is. Vervolgens beantwoorden we de twee laatste deelvragen, namelijk:

- 4) In hoeverre is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor de aandachtspunten van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en voor de gemeente als geheel? Zijn er alternatieven denkbaar?
- 5) Welke lessen zijn te trekken voor het beleid van de gehele gemeente Dijk en Waard?

Bij de beantwoording van deze deelvragen staan we eerst stil bij de vraag in hoeverre een grenscorrectie een duurzame oplossing is voor de aandachtspunten van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en de gemeente als geheel. Vervolgens gaan we in op de alternatieven die denkbaar zijn, geredeneerd vanuit de aandachtspunten die volgen uit de evaluatie. Hierin zitten lessen verweven voor het beleid van de gehele gemeente Dijk en Waard.

4.1. Samenvatting evaluatie: aandachtspunten

Na de vorming van gemeente Dijk en Waard is meteen gestart met het inrichten van het dorps- en wijkgericht werken. Dit beleid bevindt zich op dit moment nog in de pilotfase. Omdat Sint Pancras en Koedijk geen onderdeel van deze pilot zijn, is het dorps- en wijkgericht werken nog niet specifiek op beide kernen gericht. De ervaringen met de pilot zijn gemengd. Aan de ene kant ervaren gemeentelijk betrokkenen het als een goede manier om samen met inwoners plannen te maken voor de ontwikkeling van hun dorp of wijk, maar tegelijkertijd ontbreekt het aan ambtelijke capaciteit en bestuurlijke urgentie om deze plannen te realiseren. Dit vindt zijn achtergrond in het gegeven dat de bestuurlijke aandacht voor het dorps- en wijkgericht werken en de ambtelijke inbedding hiervan nog niet goed ontwikkeld zijn (conclusie 1).

Er is binnen de gemeente oog voor participatie en zeker de invulling die dit krijgt bij door de gemeente geïnitieerde ruimtelijke projecten, loopt in de ervaring van gemeentelijke betrokkenen vrij goed. Het inspelen op initiatieven uit de samenleving is weliswaar verankerd in de gemeentelijke participatieverordening, maar blijkt in de praktijk lastig. De bestuurlijke en ambtelijke verkokering van het beleid, waarbij mensen en middelen zijn gekoppeld aan sectorale taakvelden, belemmeren het flexibel inspelen op signalen van burgers (conclusie 2).

De inwonerspeiling laat zien dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk in grote mate vinden dat hun dorp een eigen karakter heeft en dat zij daar veel waarde aan hechten. In dit licht is het ook niet verwonderlijk dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk in sterke mate gericht zijn op hun eigen dorp, veel meer dan op de gemeente als geheel of de regio. De verbondenheid met Alkmaar wordt weliswaar genoemd, maar door een kleine minderheid (conclusie 3).

Er lijken enige zorgen te bestaan onder inwoners over het kunnen behouden van het eigen karakter binnen gemeente Dijk en Waard. Relatief veel inwoners vinden dat het moeilijker is geworden om

invloed uit te oefenen op het gemeentelijke beleid ten aanzien van hun dorp. Ook vinden zij dat het gemeentebestuur wat minder bereikbaar is geworden en dat er wat minder bestuurlijke aandacht is voor hun dorp (conclusie 4). Hiertegenover staat dat het relatieve oordeel over de leefbaarheid van het dorp juist positief is. Inwoners zien meer verbeteringen dan verslechtingen in de voorzieningen en de kwaliteit van de leefomgeving in hun dorp (conclusie 5).

4.2. Is grenscorrectie een duurzame oplossing?

De beantwoording van de vraag of een grenscorrectie een duurzame oplossing is voor de aandachtspunten van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk, hangt allereerst af van de uitkomsten van deze evaluatie. Die laat zien dat hoewel er aandachtspunten zijn, er onder hen geen grote ontevredenheid heerst over de gemeente Dijk en Waard. Uit de inwonerspeiling volgt dat inwoners zich vooral thuis voelen in hun eigen dorp en sterk hechten aan de eigen identiteit. Ze voelen zich primair inwoner van Sint Pancras of Koedijk en zijn veel minder gericht op de gemeente of de streek. Inwoners geven aan dat de gemeente meer aandacht moet hebben voor hun dorp. Vooral hierin en in combinatie met het versterken van het dorps- en wijkgericht werken, liggen de belangrijkste aandachtspunten. Daarnaast laat de peiling zien dat inwoners betrekkelijk tevreden zijn over hoe de leefbaarheid van hun dorp zich heeft ontwikkeld. Daarmee is er geen aanleiding voor een grenscorrectie.

4.3. Versterken van dorps- en kerngericht werken als duurzame oplossing: lessen voor Dijk en Waard

Een oplossing voor de aandachtspunten uit de evaluatie zien we wel in het versterken van het dorps- en wijkgericht werken. Dat leiden we af uit onze analyse van het beleid hierop in Dijk en Waard en de uitvoering daarvan in de praktijk, evenals uit de ervaringen van inwoners van Sint Pancras en Koedijk. Daarbij moet allereerst worden gedacht aan de uitbreiding en versterking van het huidige gebiedsgericht werken (dat zich nu nog tot enkele startgebieden beperkt). Om dit mogelijk te maken, is het nodig dat er meer structurele bestuurlijke aandacht is voor het dorps- en wijkgericht werken en dat de ambtelijke inbedding hiervan wordt versterkt. Dat kan bijvoorbeeld door aanvankelijke plannen met wijkwethouders ook daadwerkelijk te implementeren, het functioneren van de gemeenteraad (met werkbezoeken of commissievergaderingen op locatie) meer te richten op ontwikkelingen in dorpen en wijken alsmede door te werken met wijkcontactfunctionarissen die een goede toegang hebben tot gemeentelijke beleidsafdelingen. Hiervoor is het ook nodig, dat extra wordt geïnvesteerd (ook in termen van mensen en middelen) in een organisatieontwikkeling die integraal gebiedsgericht werken ondersteunt.

Of deze oplossing ook een duurzame oplossing is, hangt af van de mogelijkheden die Dijk en Waard heeft om die te realiseren. Met andere woorden: is de gemeente in staat om de inwonersbetrokkenheid, overheidsnabijheid en de leefbaarheid in beide dorpen te versterken? Hoewel die mogelijkheden in de praktijk moeten blijken, zijn er geen aanwijzingen dat gemeente Dijk en Waard het hiervoor benodigde verbeterpotentieel mist. Integendeel: de gemeente bestaat pas kort en is nog volop in ontwikkeling. Een vaststelling die ook geldt voor het dorps- en wijkgericht werken. Bovendien vindt er op dit moment een organisatieontwikkeling plaats die erop is gericht om de ambtelijke organisatie als geheel beter in te laten spelen op signalen uit de dorpen en wijken. Daarnaast is er een gemeentelijke evaluatie van de pilot om dorps- en wijkgericht te werken uitgevoerd (nog naast deze evaluatie en verkenning), waarvan de eerste resultaten vlak voor de zomer van 2024 bekend zijn geworden en waaruit vervolgacties voortkomen.

Bijlage 1. Overzicht geïnterviewden

Naam	Functie
Dhr. René Schoemaker	Wethouder in Dijk en Waard: portefeuillehouder Dorps- en wijkgericht werken
Mw. Annet Doesburg	Gemeentesecretaris/ algemeen directeur Dijk en Waard
Ambtenaar	Directeur Ruimte en van gemeente Dijk en Waard en gemeentesecretaris van de voormalige gemeente Langedijk
Ambtenaar	Afdelingshoofd Ingenieursbureau en projectleider nafase bestuurlijke fusie
Ambtenaar	Adviseur Democratische vernieuwing en programmamanager Dorps- en wijkgericht werken
Ambtenaar	Programmamanager Dorps- en wijkgericht werken
Ambtenaar	Medewerker communicatie en samenwerking
Ambtenaar	Adviseur Bewonersparticipatie

Bijlage 2. Resultaten inwonersconsultatie

Leeswijzer

In deze bijlage zijn de resultaten (in percentages) van de inwonersconsultatie te vinden. In totaal hebben 464 inwoners uit Sint Pancras en Koedijk de vragenlijst ingevuld. Boven ieder figuur staat de vraag beschreven zoals deze aan inwoners is gesteld, inclusief het aantal invullers dat de vraag heeft beantwoord.

Weging: De resultaten zijn gewogen op de Citisens betrokkenheidsprofielen. Deze profielen combineren sociaal-demografische kenmerken met data over de betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefomgeving, hun vertrouwen in instituties, participatiegedrag en communicatievoorkeuren.³¹

Uitsplitsingen: Uitsplitsingen op basis van leeftijd zijn alleen weergegeven indien verschillen tussen leeftijdsgroepen significant van elkaar verschilden.

Totaal aantal invullers: Het totaal aantal invullers (N) kan verschillen per vraag, omdat invullers zelf konden kiezen over welke onderwerpen ze hun mening wilden geven. Voor de slidervragen is het aantal invullers dat weet ik niet / geen mening aankruiste niet meegenomen in het totaal aantal N. Deze zijn los vermeld in de grafiektitel.³²

Totaal percentage: Meerkeuzevragen tellen niet tot 100%. Voor enkele keuze- en slidervragen kan in sommige gevallen het totaal percentage niet tot 100% optellen vanwege afronding.

Visualisaties: Sommige visualisaties presenteren de resultaten van verschillende vragen. De antwoordcategorieën zijn in verband met de leesbaarheid van de grafieken verkort weergegeven.

³¹ Meer informatie over de betrokkenheidsprofielen op <http://www.citisens.nl/tools/betrokkenheidsprofielen>.

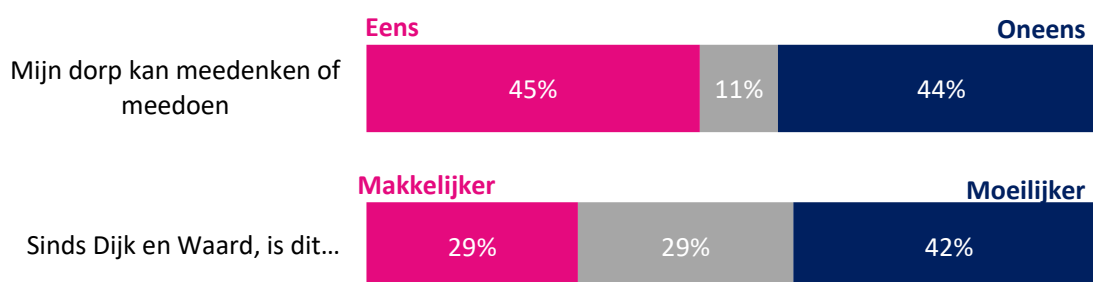
³² Sectie 2.3 is hier een uitzondering op, in verband met het relatief grote aantal inwoners (meer dan 20%) dat weet ik niet / geen mening koos.

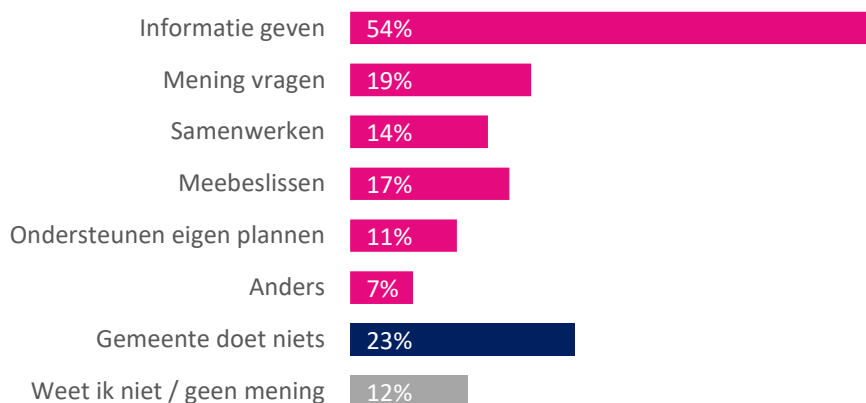
1. Inwonersbetrokkenheid

1.1 Meedenken en meedoen met de plannen van de gemeente

Mijn dorp kan meedenken of meedoen met de plannen van de gemeente Dijk en Waard (N = 378); Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is meedenken of meedoen met de gemeente... (N = 364)

Hoe betreft de gemeente Dijk en Waard inwoners en ondernemers van uw dorp bij haar plannen? (meerkeuzevraag, N = 413)

Wilt u uw antwoord toelichten? (open vraag, N = 96)

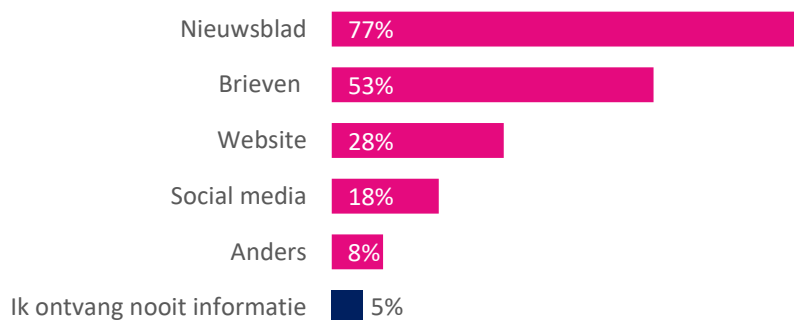
Thema	Aantal	Quote
Weinig geluisterd	29	"Wordt te weinig geluisterd naar de behoeften van inwoners", "Ze zeggen dat ze de informatie meenemen maar ze doen er niets mee", "Als burger merk ik weinig van hoe de gemeente invloed, ervaring of wensen vraagt."
Beperkt informatie	13	"Het geven van informatie met betrekking tot plannen in Sint Pancras is minimaal."

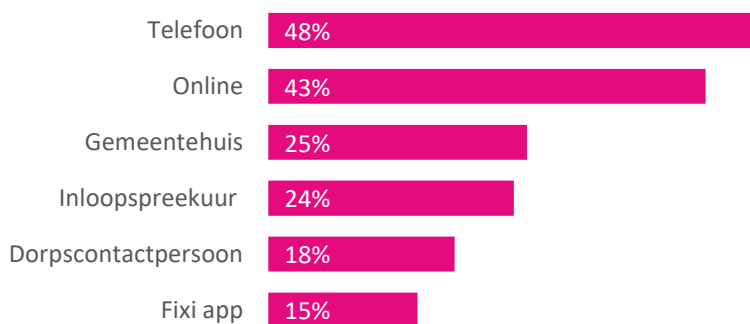
Thema	Aantal	Quote
Opgeheven dorpsraad	5	"De dorpsraad is opgeheven. Voelde zich o.a. niet voldoende gesteund door de nieuwe gemeente"
Woningbouw	3	"Enorme vergrijzing. Geen betrokkenheid van gemeente om te zorgen voor goede seniorenwoningen.", "Plannen die al jaren spelen en waar grote behoefte aan is zoals de nieuwbouw tegenover de DEKAmarkt daar horen en lezen we niets over."
Organisatie van evenementen	3	"Plannen mbt grote evenementen en feesten worden zonder overleg met omwonenden doorgedrukt."

1.2 Contact met de gemeente

Hoe ontvangt u informatie van de gemeente Dijk en Waard? (meerkeuzevraag, N = 413)

Als u een vraag heeft aan de gemeente Dijk en Waard, hoe zou u het liefst contact hebben? (meerkeuzevraag, N = 413)

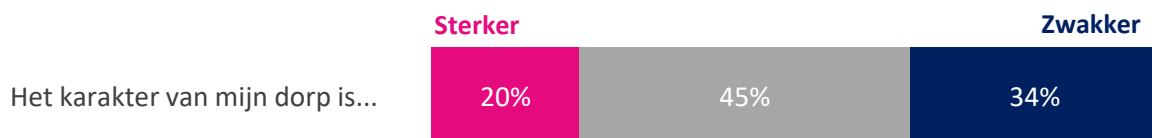

1.3 Karakter van het dorp

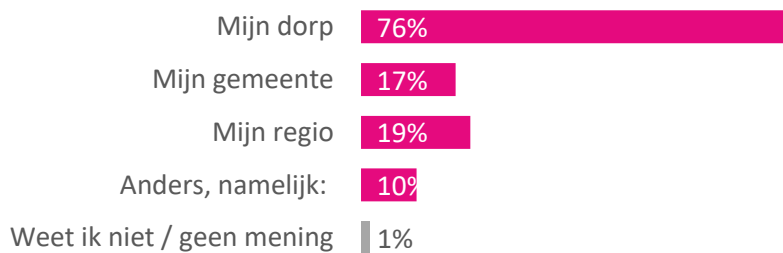
Mijn dorp heeft een eigen karakter (N = 418)

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is het karakter van mijn dorp... (N = 393).

Wat vindt u? Ik voel me het meest verbonden met mensen in... (Meerkeuzevraag, N = 413)

Wilt u uw antwoord toelichten? (open vraag, N = 68)

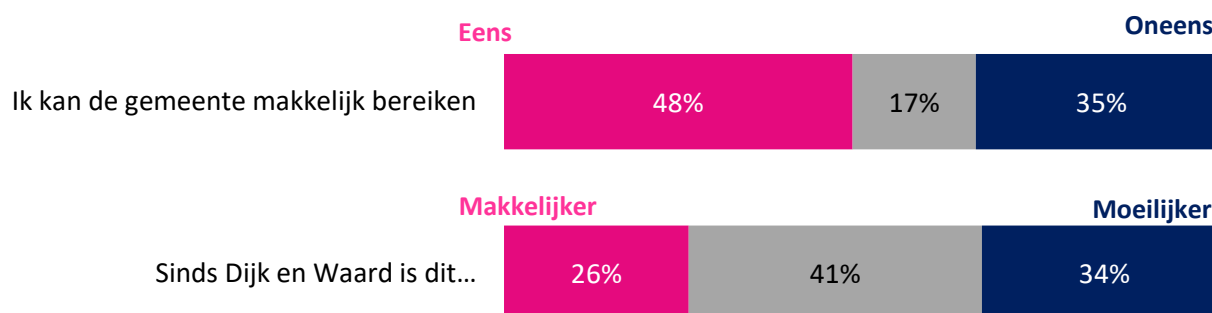
Thema	Aantal	Quote
Binding met Alkmaar	20	"Ik voel mij verbonden met mijn dorp en Alkmaar.", "Vanuit Sint Pancras trek je eerder richting Alkmaar"
Dorpse identiteit	6	"Sint Pancras is een echte ons kent ons gemeente, wat ik erg waardeer!!", "Het dorp heeft altijd een dorps karakter gehad. Je staat voor je buurt en burens klaar."

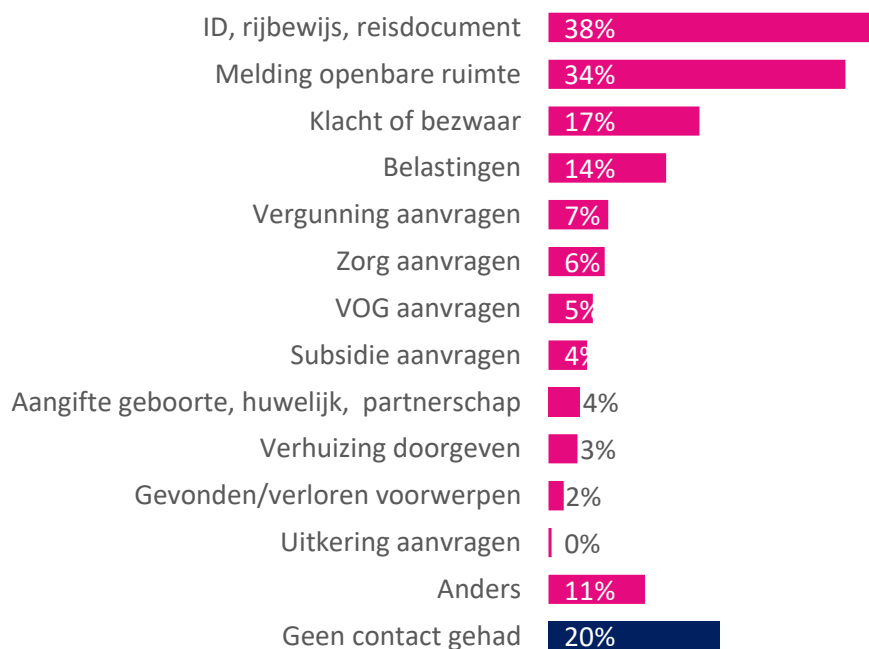
2. Overheidsnabijheid

2.1 Bereikbaarheid van de gemeente

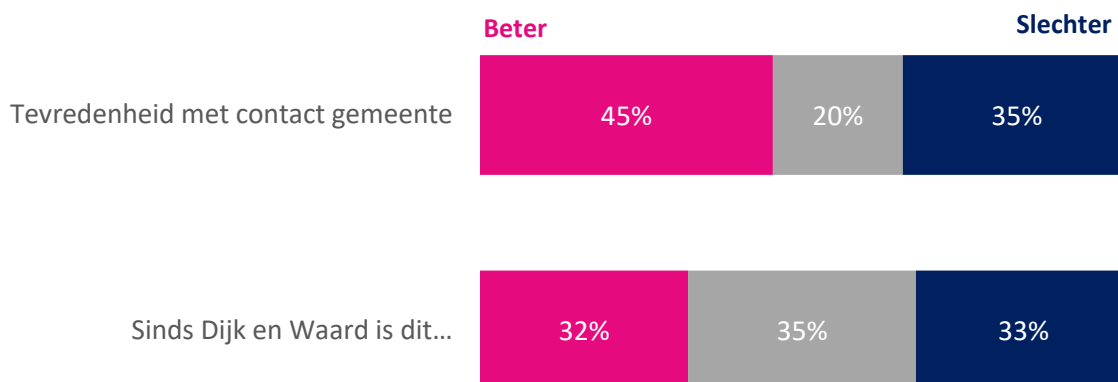
Ik kan de gemeente makkelijk bereiken voor vragen of opmerkingen (N = 358) Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is het bereiken van mijn gemeente voor vragen of opmerkingen... (N = 338).

Heeft u in het afgelopen jaar contact gehad met de gemeente over een of meer van deze onderwerpen? (meerkeuzevraag, N = 376)

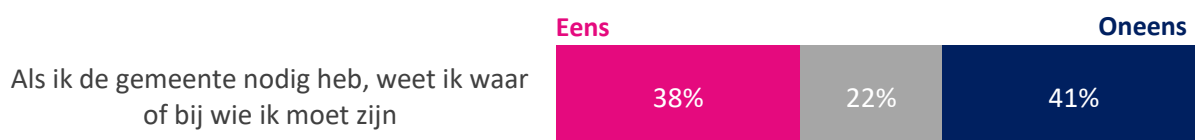
Hoe tevreden bent u over de manier waarop u geholpen hebt tijdens uw contact over... (slidervraag, N = 164)³³; Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, vind ik het contact met mijn gemeente beter/slechter... (slidervraag, N = 341)

Wilt u uw antwoord toelichten? (open vraag, N = 85)

Thema	Aantal	Quote
Hetzelfde gebleven	17	"ik heb weinig contact met de gemeente, ik merk tot zover geen verschil", "Ik vind het nu prima, maar vond het voorheen ook prima."
Zakelijke houding	9	"Contact met de gemeente is geen "emotie" maar slechts onderdeel van (veelal administratieve) zaken die simpelweg geregeld moeten worden. In dat kader is de gemeente Dijk en Waard niet anders dan welke andere gemeente dan ook.", "Geen persoonlijk contact meer"
Beter bereikbaar	3	"Beter bereikbaar, vragen worden sneller teruggekoppeld"

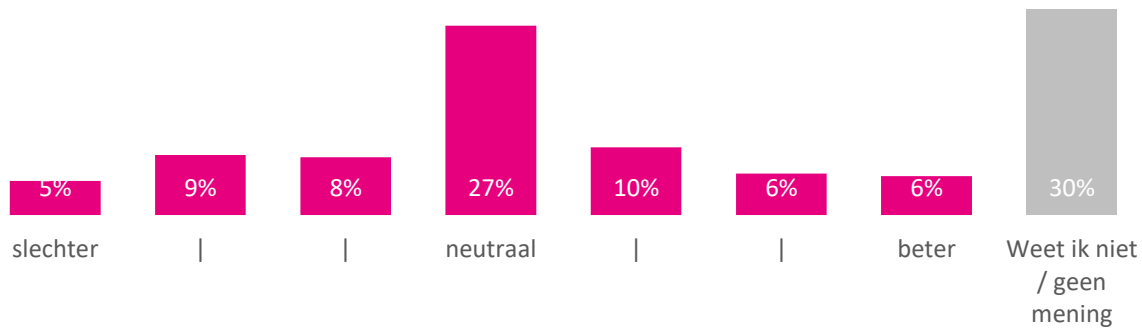
Als ik de gemeente nodig heb, weet ik waar of bij wie ik moet zijn. (N = 377)

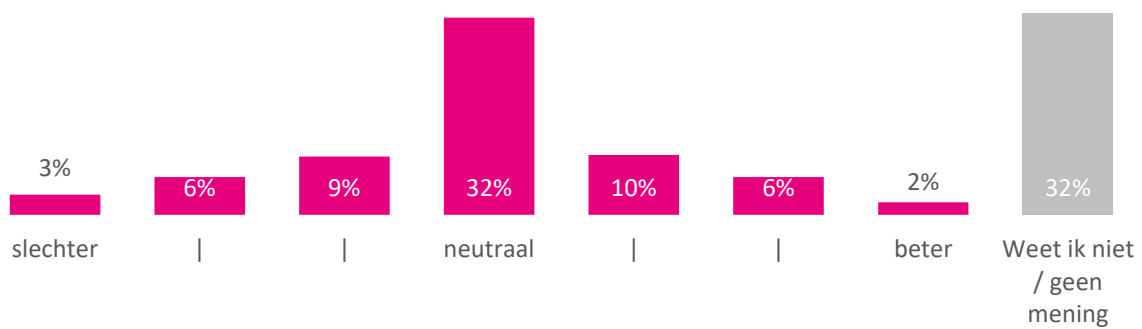
³³ Gemiddelde percentages bij minimaal 30 invullers per subcategorie, te weten: melding openbare ruimte, aanvraag of ophalen van identiteitskaart, rijbewijs of reisdocument, gemeentelijke belastingen, of een klacht of bezwaar indienen.

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, vind ik de manier waarop mijn gemeente reageert op klachten of meldingen... (N = 402)

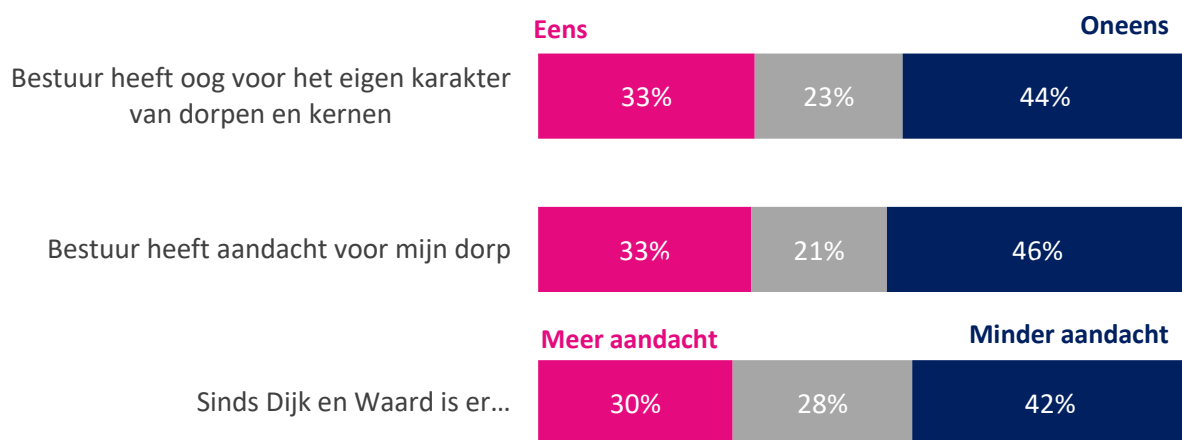

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, handhaaft mijn gemeente regels... (N = 402)

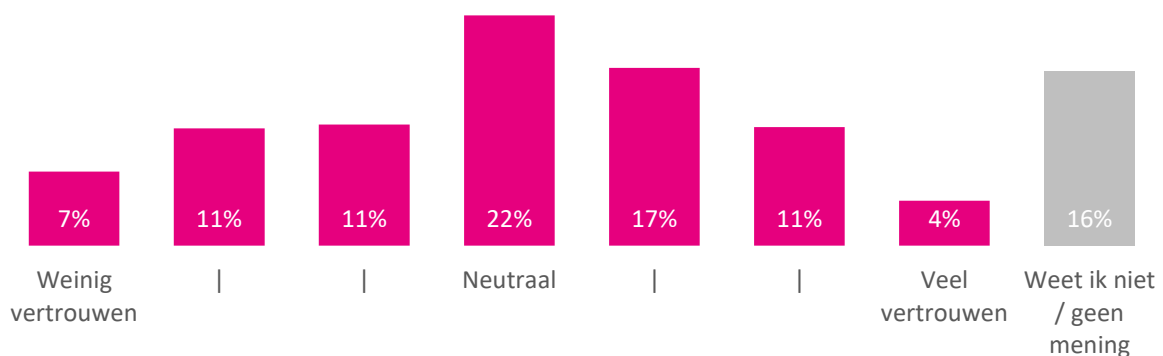
2.2 Dorps- en wijkgericht werken

Het bestuur van de gemeente Dijk en Waard heeft oog voor het eigen karakter van de verschillende dorpen en kernen in de gemeente (N = 348, 'weet ik niet / geen mening' N = 54); Het bestuur van de gemeente Dijk en Waard heeft aandacht voor mijn dorp (N = 373, 'weet ik niet / geen mening' N = 29); Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, heeft het bestuur van de gemeente voor mijn dorp... (N = 359, 'weet ik niet / geen mening' N = 43).

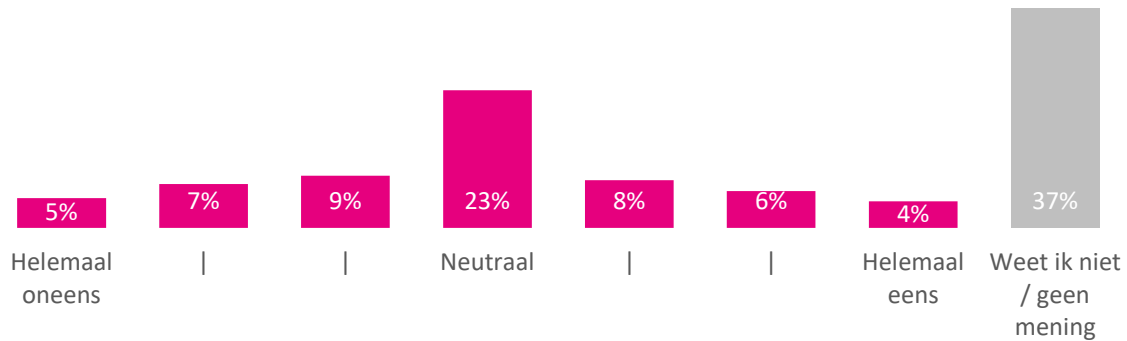

2.3 Vertrouwen in het bestuur van de gemeente

Hoeveel vertrouwen heeft u in het bestuur van uw gemeente? (N = 407)

Het college van burgemeester en wethouders van Dijk en Waard doet wat ze zegt. (N = 407)

Wilt u nog iets kwijt over hoe dichtbij het bestuur van de gemeente is bij uw dorp? (open vraag, N = 139)

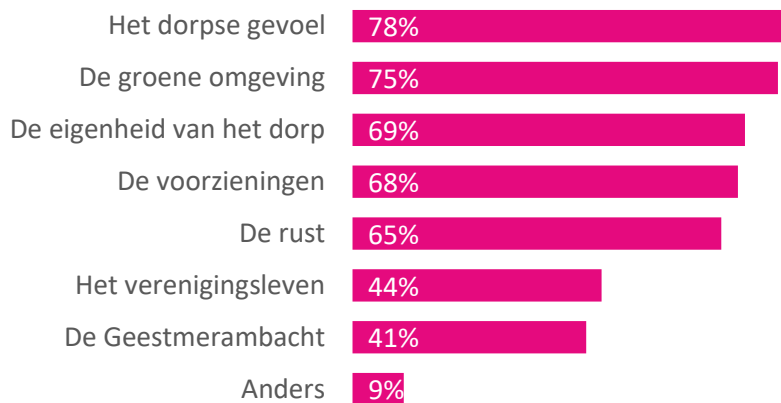
Thema	Aantal	Quote
Afstand en weinig interesse	23	"Het is ver weg, niet dichtbij. Dat was al zo met Langedijk en is zeker niet verbeterd. Ik heb de indruk dat er vooral om pragmatische redenen (geld) is gefuseerd, niet vanwege een visie.", "Nog verder weg dan eerst", "wie zijn dat eigenlijk, je ziet en hoort nooit iets"
Zichtbaarheid burgemeester	5	"De burgemeester is heel zichtbaar bij diverse gelegenheden.", "Ik heb een positieve ervaring gehad met die nieuwe burgemeester. Hij is langs geweest."
Onbekendheid	5	"Het zijn totale onbekenden"
Tevredenheid over bestuur	5	"Meedenkend", "Ik vind oprecht alles heel goed gaan. Maar de eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik voorheen ook heel tevreden was."

3. Leefbaarheid

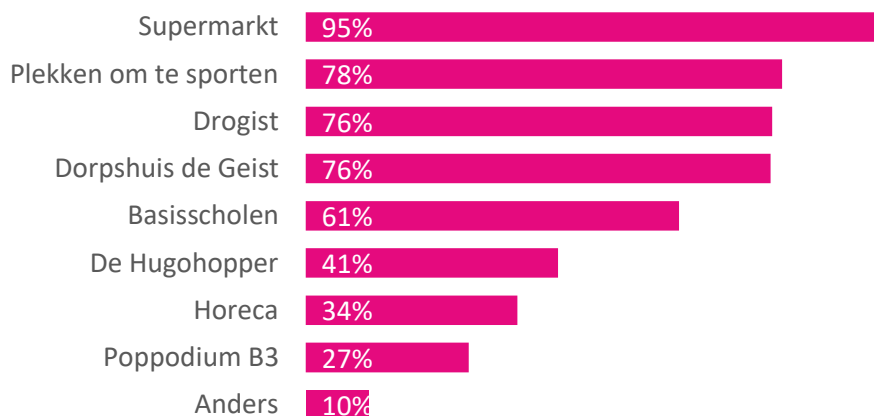
3.1 Woonplezier

Wat is belangrijk voor uw woonplezier in de leefomgeving van de gemeente Dijk en Waard?
(meerkeuzevraag, N = 432)

3.2 Voorzieningen en leefomgeving

Wat zijn belangrijke voorzieningen in uw dorp? (meerkeuzevraag, N = 398, alleen inwoners uit Sint Pancras)

Wat zijn belangrijke voorzieningen in uw dorp? (open vraag, N = 22, alleen inwoners uit Koedijk)

“Café, speeltuin”

“Wij willen hier Rust en ruimte bewaren.”

“Wij hebben alleen een kroeg (Bonte Koe) en de Lidl en De Rietschoot (verenigingsleven) Alle drie belangrijk!”

“Goede wegen en rustig Geestmerambacht” *“Zijn er nauwelijks in de buurt”*

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, zijn de voorzieningen... (N = 375, ‘weet ik niet / geen mening’ N = 65);

Waaruit blijkt dat de voorzieningen slechter zijn geworden? (open vraag, N = 40, alleen inwoners die aangaven dat de voorzieningen slechter zijn geworden)

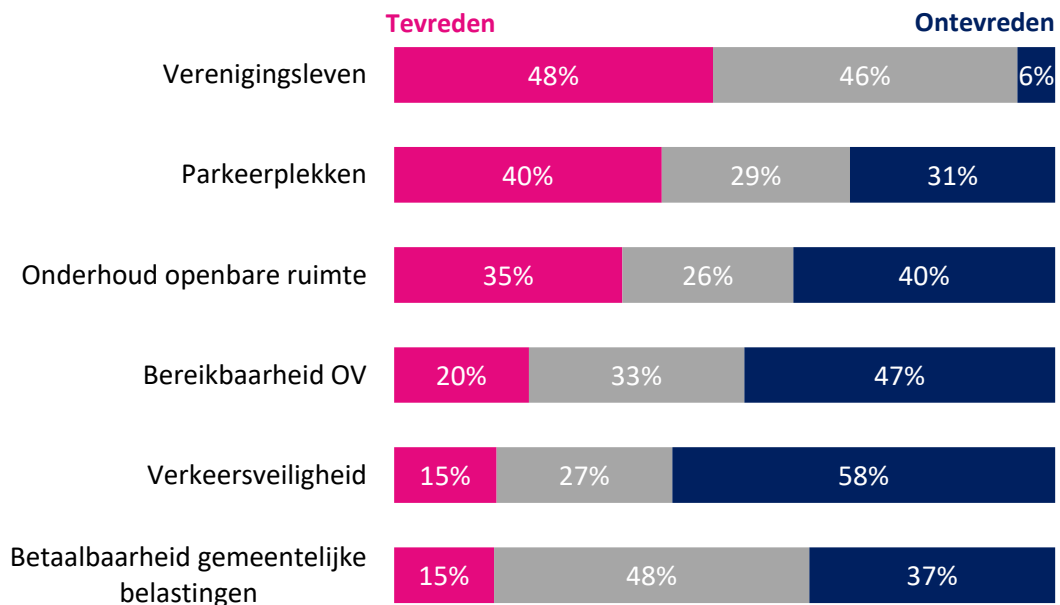
Thema	Aantal	Quote
Onderhoud van groen en wegen	14	“Onderhoud sport en de groenvoorziening”, “Toen er sneeuw en ijs op de wegen lag, werd er door Dijk en Waard geen actie ondernomen.”, “Slecht wegdek , winterstrooidienst is slecht, slechte groen voorzieningen onderhoud”
Traag handelen	3	“Er wordt veel gepraat en beloofd door de gemeente maar wij staan al jaren stil qua voorzieningen”, “Het duurt lang voor dat er iets van de grond komt!”

Waaruit blijkt dat de voorzieningen beter zijn geworden? (open vraag, N = 60, alleen inwoners die aangaven dat de voorzieningen beter zijn geworden)

Thema	Aantal	Quote
Hugohopper	23	"Nu eindelijk via de HugoHopper weer verbinding met de rest van de gemeente (winkelcentra, station, gemeentehuis).", "Komst Hugo hopper"
Onderhoud van groen en wegen	20	"Goede afvalophaling, goede groenvoorziening", "Ik zie dat ze heel goed onderhoud doen aan. Bv. Verlichting, riolering, bestrating.", "Onderhoud aan wegen, groen en riool is stukken beter"
SV Vrone	12	"Wordt eindelijk aan Vrone gedacht", "Ondersteuning dorpshuis en Vrone"
Zwembad de Bever	9	"Behoud zwembad en sportvelden", "Verder is de Bever heel belangrijk voor oud en jong!!"

Hoe tevreden bent u over de volgende zaken in uw dorp? (N = 432)³⁴

³⁴ Aantal invullers 'weet ik niet / geen mening' per stelling: verenigingsleven N = 67, parkeerplekken N = 43, onderhoud openbare ruimte N = 6, bereikbaarheid OV N = 76, verkeersveiligheid N = 9, betaalbaarheid gemeentelijke belastingen N = 29.

Wilt u nog iets kwijt hierover? (open vraag, N = 97).

Thema	Aantal	Quote
Verkeersveiligheid Bovenweg en Benedenweg	15	“Bovenweg en Benedenweg levensgevaarlijk, mis goede stoep/trottoir op beide wegen. Met rollator en beste (?) gewoon midden op de weg lopen.”, “De bestrating op de bovenweg is een drama. Herstelwerkzaamheden aan het wegdek worden dramatisch uitgevoerd en de veiligheid voor fietsende kinderen is ook ondermaats.”, “De verkeersdrukte op de Bovenweg en Benedenweg is te groot en op de Benedenweg is er een slecht begaanbare stoep.”
Groenonderhoud	7	“Het gras wordt steeds minder gemaaid en staat bijna overal kniehoog. In de auto kun je er niet eens overheen kijken, gevaarlijk!” , “Het beheer van het groen kan veel ecologischer. Bloemen, waaronder wettelijk beschermde wilde orchideeën (Vroonermeerpad) worden weggemaaid.”
Openbaar vervoer	6	“Openbaar vervoer is ondermaats. De nieuwe seniorenbus is voor de specifieke doelgroep wellicht een uitkomst, maar mist volledig doel voor de mensen die in Alkmaar of verder moeten zijn voor hun werk.”

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is de leefomgeving... (slidervraag, N =432).

Waaruit blijkt dat de leefomgeving slechter is geworden? (open vraag, N = 65, alleen inwoners die vonden dat de leefomgeving slechter is geworden).

Vaak benoemd	Aantal	Quote
Onderhoud van groen en wegen	26	“matig onderhoud en verrommeld openbaar groen”, “minder goed en minder vaak onderhoud aan groen en wandelpaden, grondwater staat in onze week heel erg hoog”, “De paden bij de gedempte veert zijn onbegaanbaar. De bovenweg mankeert altijd wat maar wordt niet constructief gemaakt.”
Verkeersveiligheid	18	“Drukker door de nieuwbouw van Alkmaar en Heerhugowaard zonder dat er iets aan de infrastructuur wordt gedaan, het verkeer rijdt veels te hard door het dorp met heel veel sluipverkeer tussen Heerhugowaard en Alkmaar.”
Handhaving en overlast	9	“Vuurwerk, lawaai van zware motoren, racen en geen handhaving of politie te zien.”, “Weinig handhaving”, “Minder controle van politie of wijkagenten handhaving bij bv de vronerplas veel overlast van jeugd in bootjes na 5 uur smiddags”
Grondwaterpeil	4	“een mega grondwater probleem wat de huizen en gezondheid aantast”

Waaruit blijkt dat de leefomgeving beter is geworden? (open vraag, N = 38, alleen inwoners die vonden dat de leefomgeving is verbeterd).

Vaak benoemd	Aantal	Quote
Onderhoud openbare ruimte	28	“Er wordt meer groenonderhoud gedaan en de straten worden vaker geveegd”, “Groenvoorziening en het vegen van de straat met extra veegbeurten in het najaar. Het opknappen van de omgeving van dorps huis De Geist.”, “Vaker schoongemaakt (straat), meer aandacht voor onderhoud bomen”

Wilt u nog iets kwijt over uw ervaringen met de gemeente Dijk en Waard of de vragenlijst? (open vraag, N = 193).

Thema	Aantal	Quote
Tevreden met Dijk en Waard	27	"Ik ben heel blij dat Sint Pancras opgenomen is in het dorpse Dijk en Waard in plaats van Alkmaar!" , "Ik mis in de lijst een vraag: wil je bij Alkmaar horen. Het antwoord is nee.", "Tevreden met gemeente Dijk en Waard. Dus wat mij betreft geen wijziging."
Liever bij Alkmaar	14	"WIJ WILLEN BIJ ALKMAAR HOREN GEWOON NIET MEER KOEDIJK IN TWEEEN GEDEELD !!!!!!!!!!!!!!!", "Sint Pancras hoort bij Alkmaar"
Luisteren naar resultaten enquête	10	"Ik hoop dat met de uitkomsten ook daadwerkelijk iets gedaan wordt en niet alleen ter attentie wordt meegenomen. Dat is de afgelopen jaren al voldoende gebeurt", "Luister naar uw inwoners alstublieft."

Draaiboek Evaluatie fusie

Uitgangspunt

Keuze voor scenario 2: de onderzoeksresultaten worden openbaar tijdens presentatie aan de raad.

Vervolgproces

	Wat	Wie	Wanneer
1.	Voorbereiden van de brieven naar de gemeente Alkmaar en BZK.	Provincie/gemeente	24 september
2.	Aanleveren van het conceptrapport bij de begeleidingsgroep (per mail).	Necker	23 september
3.	Overleg Begeleidingsgroep, waaronder het bespreken van het conceptrapport.	Begeleidingsgroep	26 september
4.	Uitnodigen van de raad voor de presentatie van Necker over de onderzoeksresultaten.	Griffie	27 september
5.	Uitnodigen van het college voor de presentatie van Necker over de onderzoeksresultaten.	Bestuurssecretariaat	27 september
6.	Bekendmaken van de presentatie van Necker over de onderzoeksresultaten plaatsvindt door middel van een persbericht.	Begeleidingsgroep	27 september
7.	Plaatsen van het persbericht van de begeleidingsgroep als nieuwsbericht op gemeentelijke website (in lijn met de eerdere manier van berichtgeving).	Gemeente	27 september
8.	Versturen van de brieven naar de gemeente Alkmaar en naar BZK over de presentatie van Necker over de onderzoeksresultaten.	Provincie	30 september
9.	Plaatsen van het persbericht (uitnodiging presentatie van 15 oktober 2024) in het GemeenteNieuws van 4 oktober 2024.	Gemeente	30 september
10.	Plaatsen van het persbericht (uitnodiging bijeenkomst van 17 oktober 2024) op de raadspagina in het GemeenteNieuws van 4 oktober 2024.	Griffie/gemeente	30 september
11.	Bekendmaken van de datum waarop de presentatie over de onderzoeksresultaten plaatsvindt aan de genodigden en deelnemers van de werksessies terechtkomt (i.v.m. AVG). Hiervoor kan het persbericht van de begeleidingsgroep worden gebruikt.	Necker	30 september
12.	Presenteren van de onderzoeksresultaten aan de raad (openbare raadsbijeenkomst), waarvoor college, inwoners en andere belangstellenden (pers, gemeente Alkmaar en anderen) ook worden uitgenodigd. De onderzoeksresultaten worden tijdens de presentatie	Necker	15 oktober

openbaar.

13.	Plaatsen van het onderzoeksrapport + persbericht na afloop van de presentatie op de website van de provincie.	Provincie	15 oktober
14.	Toevoegen van het onderzoeksrapport aan de stukken in iBabs bij de vergadering van de raad van 15 oktober 2024.	Griffie	15 oktober
15.	Plaatsen van het onderzoeksrapport + bericht op de gemeentelijke website met een link naar de website van de provincie.	Gemeente	15 oktober
16.	Versturen van een link naar het onderzoeksrapport op de website van de provincie naar genodigden en deelnemers van de werksessies (i.v.m. AVG).	Necker	16 oktober
17.	Bespreken van concept bestuurlijke reactie ter voorbereiding op de collegevergadering.	PFHO burgemeester	14 oktober
18.	Nemen van een besluit over de bestuurlijke reactie op het onderzoeksrapport. Hierna wordt de bestuurlijke reactie via de gebruikelijke weg naar de raad gestuurd voor een oordeelsvormende vergadering.	College	22 oktober
19.	Beeldvormende vergadering (verzoek VVD).	Griffie	23 oktober
20.	Bespreken van het onderzoeksrapport tijdens een oordeelsvormende vergadering. Op basis van de presentatie op 15 oktober 2024, het onderzoeksrapport, de bestuurlijke reactie van het college en de opbrengst van de bijeenkomst op 17 oktober 2024.	Commissie	26 november
21.	Nemen van een besluit op het onderzoeksrapport tijdens een besluitvormende vergadering.	Raad	10 december
22.	Versturen van het besluit van de raad naar de provincie.	Griffie	PM
23.	Versturen van het besluit van de raad naar BZK als opdrachtgever. Met een afschrift naar Necker.	Provincie	PM
24.	Versturen van het besluit van de raad naar de gemeente Alkmaar.	Begeleidingsgroep	PM

In dit draaiboek is nog geen rekening gehouden met eventuele publicaties in het GemeenteNieuws naar aanleiding van de presentatie, de bestuurlijke reactie van het college, de commissievergadering en raadsvergadering.

Persbericht 25 september

Presentatie resultaten onderzoek evaluatie fusie Dijk en Waard

Het onderzoeksbureau Necker heeft de uitvoering van de evaluatie en verkenning fusie Dijk en Waard afgerond. De resultaten worden dinsdagavond 15 oktober tijdens een openbare bijeenkomst van de raad door Necker gepresenteerd. Het is vervolgens aan de gemeente Dijk en Waard om hierover een besluit te nemen.

Het onderzoek richtte zich op de kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente Dijk en Waard. Wat zijn de ervaringen met en de gevolgen van de herindeling tot dan toe geweest. Staat de gemeente dichtbij de mensen? Is de betrokkenheid van de inwoners goed, houdt de gemeente rekening met dorpen en wijken en wat zijn de ervaringen en gevolgen van de herindeling voor de inwoners? Een belangrijk uitgangspunt was dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk zowel bij het opstellen van de onderzoeksmethode als bij het uitvoeren van de evaluatie betrokken waren.

In maart heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een overeenkomst gesloten met onderzoeksbureau Necker. Zij zijn geselecteerd als onafhankelijk onderzoeksbureau voor deze evaluatie en verkenning en hebben dit onderzoek in de periode van maart tot en met september 2024 uitgevoerd. De onderzoeksresultaten worden door het onderzoeksbureau tijdens een openbare bijeenkomst in De Binding, Bosgroet 2 te Zuid-Scharwoude in een presentatie toegelicht.

De definitieve tijd van de presentatie wordt zo spoedig mogelijk aangekondigd op bestuur.dijkenwaard.nl. Inwoners, collegeleden en andere belangstellenden zijn welkom tijdens de presentatie. De presentatie wordt ook live uitgezonden via bestuur.dijkenwaard.nl. Het is vervolgens aan de gemeenteraad van Dijk en Waard om kennis te nemen van het onderzoeksrapport en eventueel over mogelijke aandachtspunten een besluit te nemen. De raad behandelt het onderzoeksrapport op 26 november en neemt naar verwachting een besluit op 10 december.

Meer informatie

D.C. Sijmonsbergen

Telefoon: +31235144399

Mobiel +31611616974

daphne.sijmonsbergen@noord-holland.nl

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

De gemeente Dijk en Waard bestaat nu twee jaar. Tijdens de Tweede Kamer behandeling van het wetsvoorstel Samenvoeging gemeenten Langedijk en Heerhugowaard is een motie aangenomen. De motie verzocht het ministerie van BZK om te evalueren en te verkennen of grenscorrectie van de dorpen Sint Pancras en Koedijk een duurzame oplossing is.

Noot voor de redactie – niet voor publicatie

U kunt zoals gebruikelijk aanwezig zijn bij de openbare bijeenkomst. Mocht u in de bijeenkomst vragen willen stellen aan onderzoeksbureau Necker dan verzoeken wij u dit kenbaar te maken bij: griffie@dijkenwaard.nl